

Rada
Európskej únie

V Bruseli 9. novembra 2016
(OR. en)

Medziinštitucionálny spis:
2015/0277 (COD)

13505/16
ADD 2

LIMITE

AVIATION 215
CODEC 1490
RELEX 867

SPRÁVA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov (časť I)
Č. predch. dok.:	13219/16 ADD1 REV 1
Č. dok. Kom.:	14991/15 AVIATION 152 CODEC 1667 RELEX 1014
Predmet:	<i>Príprava zasadnutia Rady (<u>doprava</u>, telekomunikácie a energetika), ktoré sa uskutoční 1. decembra 2016</i> Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 – všeobecné smerovanie

PRÍLOHA I

Lietadlá uvedené v článku 2 ods. 3 písm. d)

1. Kategórie lietadiel s posádkou, na ktoré sa nariadenie nevzťahuje:
 - a) historické lietadlá, ktoré spĺňajú tieto kritériá:
 - i) lietadlá, ktorých:
 - pôvodný projekt bol vytvorený pred 1. 1. 1955 a
 - výroba bola zastavená pred 1. 1. 1975,
 - alebo
 - ii) lietadlá s jednoznačným historickým významom súvisiacim s:
 - účasťou na významnej historickej udalosti,
 - významným krokom vo vývoji letectva alebo
 - významnou úlohou, ktorú zohrali v ozbrojených silách členského štátu;
 - b) lietadlá konkrétne projektované alebo upravené na výskumné, experimentálne alebo vedecké účely a pravdepodobne vyrábané vo veľmi obmedzenom počte;
 - c) lietadlá, z ktorých aspoň 51 % zostrojili amatéri alebo nezisková organizácia amatérov na svoje vlastné účely a bez akéhokoľvek obchodného zámeru;
 - d) lietadlá, ktoré boli v službách ozbrojených síl, pokiaľ lietadlo nie je takého typu, pre ktorý agentúra prijala projektovú normu;

- e) ¹lietadlá, ktorých kritická rýchlosť alebo najmenšia rýchlosť ustáleného letu pri pristávacej konfigurácii nepresahuje 35 uzlov kalibrovanej rýchlosti letu (CAS), [...] motorové padáky, vetrone a motorové vetrone, ktoré nemajú viac ako dve miesta, s maximálnou vzletovou hmotnosťou (MTOM) podľa záznamov členských štátov, ktorá nepresahuje:

	Pozemný letún	[...]/ Motorový padák/motorové vetrone	Vetrone	Obojživelný letún alebo plavákový letún [...]	Celkový záchranný padák namontovaný na drak lietadla
Jednomiestny	350 kg MTOM	300 kg MTOM	250 kg MTOM	Dodatočných 30 kg MTOM	Dodatočných 15 kg MTOM
Dvojmiestny	500 kg MTOM	450 kg MTOM	400 kg MTOM	Dodatočných 45 kg MTOM	Dodatočných 25 kg MTOM
Ak sa obojživelný letún alebo plavákový letún [...] prevádzkuje ako plavákový letún [...] aj ako pozemný letún [...], jeho MTOM musí byť nižšia než uplatniteľný limit MTOM.					

i) [...],

ii) [...],

¹ BE podporuje predchádzajúce znenie predsedníctva, ale môže byť flexibilné.

iii) [...],

iv) [...],

v) [...],

vi) [...],

vii) [...],

viii) [...];

f) jednomiestne a dvojmiestne gyroplány a **vrťulníky** s MTOM nie viac ako 560 kg;

g) [...];

h) repliky lietadiel, ktoré spĺňajú kritériá uvedené v písmene a) alebo d), ktorých konštrukčný projekt je podobný originálnemu lietadlu;

i) balóny a vzducholode pre jedného alebo dvoch pasažierov s maximálnym objemom projektu najviac 1 200 m³ v prípade horúceho vzduchu a najviac 400 m³ v prípade iného nosného plynu;

j) akékoľvek iné lietadlá s maximálnou hmotnosťou prázdneho lietadla vrátane paliva najviac 70 kg.

2. Toto nariadenie sa okrem toho neuplatňuje na priviazané lietadlá bez pohonného systému, pri ktorých je maximálna dĺžka popruhu 50 m a:

a) maximálna vzletová hmotnosť vrátane užitočného zaťaženia je menšia ako 25 kg alebo

b) v prípade lietadiel ľahších ako vzduch je ich objem menší ako 40 m³.

PRÍLOHA II

Základné požiadavky letovej spôsobilosti

1. NEPORUŠENOSŤ VÝROBKU:

Neporušenosť výrobku musí byť zabezpečená za všetkých predpokladaných letových podmienok počas doby prevádzkovej životnosti lietadla. Splnenie všetkých požiadaviek sa musí preukázať posudkom alebo analýzou a v prípade potreby doložiť skúškami.

1.1. Konštrukčné súčasti a materiály:

1.1.1. Neporušenosť konštrukcie vrátane pohonného systému musí byť zabezpečená v rozsahu a v dostatočnej miere mimo rozsahu letovej obálky lietadla a musí byť zachovaná počas prevádzkovej životnosti lietadla.

1.1.2. Všetky časti lietadla, ktorých porucha by mohla znížiť neporušenosť konštrukcie, musia spĺňať nasledujúce podmienky bez nežiaducej deformácie alebo poruchy. Zahŕňa to všetky prvky so značnou hmotnosťou a prostriedky, ktoré ich funkcie obmedzujú.

- a) Musia sa vziať do úvahy všetky kombinácie zaťaženia, o ktorých sa odôvodnene predpokladá, že sa môžu vyskytnúť v rozsahu a v dostatočnej miere mimo rozsahu hmotnosti, umiestnenia ťažiska, letovej obálky a životnosti lietadla. Zahŕňa to zaťaženie spôsobené poryvmi vetra, manévry, vytváranie pretlaku, pohyblivé plochy v kabíne, riadiaci a pohonný systém počas letu aj na zemi.
- b) Musia sa zohľadniť zaťaženia a pravdepodobné poruchy spôsobené núdzovými pristátiami na zemi alebo na vode.
- c) Podľa typu prevádzky musia byť dynamické účinky vyrovnávané správaním sa konštrukcie v reakcii na tieto zaťaženia s ohľadom na veľkosť a konfiguráciu lietadla.

- 1.1.3. Lietadlo nesmie vykazovať žiadnu nestabilitu svojej aeroelasticity a žiadne nadmerné vibrácie.
- 1.1.4. Výrobné procesy a materiály použité pri stavbe lietadla musia vykazovať známe a reprodukovateľné konštrukčné vlastnosti. Musia sa brať do úvahy akékoľvek zmeny v správaní sa materiálu týkajúce sa prevádzkového prostredia.
- 1.1.5. V medziach uskutočniteľnosti sa musí zabezpečiť, aby účinky opakovaného zaťažovania, zhoršovanie životného prostredia, náhodné poškodenie a poškodenie z diskretných zdrojov neznižovali neporušenosť konštrukcie pod prijateľnú úroveň zostatkovej pevnosti konštrukcie. V tomto zmysle sa musia vyhlásiť všetky potrebné pokyny na zabezpečenie zachovania letovej spôsobilosti.

1.2. Pohon:

- 1.2.1. Neporušiteľnosť pohonného systému (t. j. motora a prípadne vrtule) musí byť preukázaná v rozsahu a v dostatočnej miere mimo rozsahu letovej obálky pohonného systému a musí byť zachovaná počas prevádzkovej životnosti pohonného systému, pričom sa zohľadní úloha pohonného systému v celkovej bezpečnostnej koncepcii lietadla.
- 1.2.2. Pohonný systém musí v rámci svojich stanovených limitov a s ohľadom na environmentálne účinky a podmienky poskytovať ťah alebo výkon, aký sa od neho požaduje za všetkých požadovaných letových podmienok.
- 1.2.3. Výrobné procesy a materiály použité pri stavbe pohonného systému musia vykazovať známe a reprodukovateľné konštrukčné vlastnosti. Musia sa brať do úvahy akékoľvek zmeny v správaní sa materiálu týkajúce sa prevádzkového prostredia.
- 1.2.4. Účinky opakovaného zaťažovania, zhoršovanie životného prostredia a prevádzkových podmienok a pravdepodobné následné poruchy súčastí nesmú znižovať integritu pohonného systému pod prijateľnú úroveň. V tomto zmysle sa musia vyhlásiť všetky potrebné pokyny na zabezpečenie zachovania letovej spôsobilosti.

1.2.5. Musia sa vyhlásiť všetky potrebné pokyny, informácie a požiadavky týkajúce sa bezpečného a správneho prepojenia medzi pohonným systémom a lietadlom.

1.3. Systémy a vybavenie (okrem nenainštalovaného vybavenia):

1.3.1. Lietadlo nesmie vykazovať projektové riešenie alebo detaily, ktoré sa v praxi ukázali ako nebezpečné.

1.3.2. Lietadlo vrátane uvedených systémov a vybavenie, ktoré sa požaduje na posúdenie typovej konštrukcie alebo na základe prevádzkových pravidiel, musí fungovať tak, ako je určené za akýchkoľvek predvídateľných prevádzkových podmienok v rozsahu a v dostatočnej miere mimo rozsahu letovej obálky lietadla, pričom sa musí zobrať do úvahy prevádzkové prostredie systémov alebo vybavenia. Ostatné systémy alebo vybavenie, ktoré sa nepožadujú na typové osvedčovanie alebo na základe prevádzkových pravidiel, či už pri ich správnej alebo nesprávnej činnosti, nesmú znižovať bezpečnosť a nesmú negatívne ovplyvňovať riadne fungovanie akýchkoľvek iných systémov alebo vybavenia. Systémy a vybavenie musia byť prevádzkyschopné bez toho, aby boli potrebné mimoriadne zručnosti alebo úsilie.

1.3.3. Systémy a vybavenie lietadla, posudzované samostatne a vo vzájomnom vzťahu, sa musia projektovať tak, aby žiadna jednotlivá porucha, pri ktorej nebola preukázaná jej mimoriadna nepravdepodobnosť, nemala za následok akýkoľvek stav katastrofálnej poruchy, a pravdepodobnosť jedného poruchového stavu musí byť v obrátenom pomere k závažnosti jeho účinku na lietadlo a jeho osadenstvo. S ohľadom na uvedené kritérium jednotlivcej poruchy je prijateľné predpokladať primeranú toleranciu s ohľadom na veľkosť a konfiguráciu lietadla, čo môže viesť k tomu, že niektoré časti a niektoré systémy na vrtuľníkoch a malých letúnoch by nemuseli tomuto kritériu vyhovovať.

1.3.4. Posádke alebo prípadne pracovníkom údržby sa musia poskytnúť jasné, úplné a jednoznačné informácie potrebné na bezpečné vykonanie letu a informácie týkajúce sa nebezpečných podmienok. Systémy, vybavenie a ovládacie prvky riadenia vrátane optických a akustických signalizačných zariadení musia byť projektované a usporiadané tak, aby minimalizovali chyby, ktoré by mohli prispievať k vzniku nebezpečenstva.

1.3.5. Musia sa prijať predbežné projektové opatrenia na minimalizovanie nebezpečenstva pre lietadlo a osadenstvo v dôsledku hrozieb, ktoré možno očakávať s primeranou pravdepodobnosťou, vrátane ohrozenia bezpečnosti informácií, vnútri aj mimo lietadla, vrátane ochrany pred možnosťou závažného zlyhania alebo poruchy ktoréhokoľvek nenainštalovaného vybavenia.

1.4. Nenainštalované vybavenie:

1.4.1. Nenainštalované vybavenie musí plniť svoju bezpečnostnú funkciu alebo funkciu dôležitú pre bezpečnosť, ako je určené za akýchkoľvek predvídateľných prevádzkových podmienok, s výnimkou prípadov, keď túto funkciu možno plniť aj inými prostriedkami.

1.4.2. Nenainštalované vybavenie musí byť prevádzkyschopné bez toho, aby boli potrebné mimoriadne zručnosti alebo úsilie.

1.4.3. Nenainštalované vybavenie musí byť projektované tak, aby minimalizovalo chyby, ktoré by mohli prispievať k vzniku nebezpečenstva.

1.4.4. Nenainštalované vybavenie, či už pri správnej alebo nesprávnej činnosti, nesmie znižovať bezpečnosť a nesmie negatívne ovplyvňovať riadne fungovanie akýchkoľvek iných systémov, vybavenia alebo zariadenia.

1.5. Zachovanie letovej spôsobilosti:

1.5.1. Musia sa stanoviť a sprístupniť všetky potrebné dokumenty vrátane pokynov na zachovanie letovej spôsobilosti, aby sa zaistilo, že sa norma letovej spôsobilosti týkajúca sa typu lietadla a všetkých súvisiacich súčastí dodržiava počas prevádzkovej životnosti lietadla.

- 1.5.2. Musia sa zabezpečiť prostriedky na umožnenie inšpekcie, nastavenia, mazania, odstránenia alebo výmeny súčastí a nenainštalovaného vybavenia potrebných na zachovanie letovej spôsobilosti.
- 1.5.3. Pokyny na zachovanie letovej spôsobilosti musia byť v závislosti od množstva uvedených údajov vo forme jednej príručky alebo viacerých príručiek. Príručky musia v praktickom formáte obsahovať pokyny na údržbu a opravu, informácie o obsluhu, postupy odstraňovania porúch a vykonávania inšpekcií.
- 1.5.4. Pokyny na zachovanie letovej spôsobilosti musia obsahovať údaje o obmedzení letovej spôsobilosti, ktoré stanovujú každý povinný termín výmeny, interval inšpekcií a súvisiaci postup vykonávania inšpekcií.

2. PREVÁDZKA VÝROBKU Z HĽADISKA LETOVEJ SPÔSOBILOSTI

- 2.1. Je potrebné preukázať, že v záujme zabezpečenia uspokojivej úrovne bezpečnosti osôb na palube alebo na zemi sa v priebehu prevádzky výrobku zaistilo toto:
- a) Musia sa stanoviť druhy prevádzky, na ktoré je lietadlo schválené, ako aj obmedzenia a informácie potrebné na bezpečnú prevádzku vrátane obmedzení týkajúcich sa životného prostredia a výkonnosti.
 - b) Lietadlo musí byť bezpečne kontrolovateľné a manévrovateľné za všetkých predpokladaných prevádzkových podmienok vrátane tých, ktoré nastanú po zlyhaní jedného alebo prípadne viacerých pohonných systémov s ohľadom na veľkosť a konfiguráciu lietadla. Náležitá pozornosť sa musí venovať fyzickej sile pilota, prostrediu pilotného priestoru, pracovnému zaťaženiu pilota a iným závažným ľudským faktorom, ako aj fáze letu a jeho trvaniu.
 - c) Za akýchkoľvek pravdepodobných prevádzkových podmienok musí byť možné vykonať plynulý prechod z jednej fázy letu do druhej bez toho, aby si to vyžadovalo výnimočnú zručnosť pilota, jeho ostražitosť, fyzickú silu alebo pracovné nasadenie.

- d) Lietadlo musí mať takú stabilitu, ktorá zabezpečí, aby požiadavky na pilota neboli nadmerné pri zohľadnení fázy letu a jeho trvania.
- e) Musia sa stanoviť postupy pre podmienky normálnej prevádzky a pre poruchové a núdzové stavy.
- f) Podľa typu lietadla sa musia zabezpečiť výstražné zariadenia alebo iné varovné zariadenia určené na zabránenie prekročeniu normálnej letovej obálky.
- g) Charakteristiky lietadla a jeho systémov musia umožniť bezpečný návrat z prípadného hraničného bodu letovej obálky.

2.2. Členovia posádky musia mať k dispozícii údaje o prevádzkových obmedzeniach a iné informácie potrebné na bezpečnú prevádzku.

2.3. Prevádzka výrobkov musí byť chránená pred nebezpečenstvami spôsobenými nepriaznivými vonkajšími alebo vnútornými podmienkami vrátane podmienok životného prostredia.

- a) Podľa typu prevádzky nesmú nastať najmä žiadne nebezpečné podmienky spôsobené vystavením sa javom, ako je napríklad nepriaznivé počasie, blesk, nálet vtákov, vysokofrekvenčné rádioaktívne polia, ozón a pod., ktorých výskyt sa s ohľadom na veľkosť a konfiguráciu lietadla môže v priebehu prevádzky výrobku odôvodnene očakávať.

- b) Podľa typu prevádzky musia priestory pre cestujúcich poskytovať cestujúcim dostatočné podmienky na prepravu a primeranú ochranu pred akýmkoľvek očakávaným nebezpečenstvom, ktoré vzniká počas letovej prevádzky alebo v núdzových situáciách vrátane nebezpečenstva požiaru, vzniku dymu, toxických plynov a náhleho zníženia tlaku s ohľadom na veľkosť a konfiguráciu lietadla. Musia sa prijať opatrenia, aby osadenstvo malo všetky primerané možnosti vyhnúť sa vážnemu zraneniu, byť rýchlo evakuované z lietadla a chránené pred účinkom deceleračných síl v prípade núdzového pristátia na zemi alebo na vode. Podľa potreby sa musia poskytnúť jasné a jednoznačné znamenia alebo hlásenia na informovanie osadenstva o primeranom bezpečnom správaní a o umiestnení a správnom používaní bezpečnostného vybavenia. Požadované bezpečnostné vybavenie musí byť ľahko dostupné.
- c) Podľa typu prevádzky musia byť priestory pre posádku usporiadané tak, aby uľahčili letovú prevádzku vrátane prostriedkov poskytujúcich informácie o situácii a zvládnutie akejkoľvek očakávanej situácie a núdzových stavov. Prostredie priestoru pre posádku nesmie ohroziť schopnosť posádky plniť si svoje úlohy a jeho usporiadanie musí byť také, aby sa zabránilo narušeniu počas prevádzky a nesprávnemu použitiu ovládacích prvkov riadenia.

3. ORGANIZÁCIE (VRÁTANE FYZICKÝCH OSÔB) ČINNÉ V RÁMCI PROJEKTOVANIA, VÝROBY, RIADENIA ZACHOVANIA LETOVEJ SPÔSOBILOSTI ALEBO ÚDRŽBY

- 3.1. Podľa typu činnosti musí byť schválenie organizácie vydané za predpokladu splnenia týchto podmienok:
- a) organizácia musí mať všetky prostriedky nevyhnutné pre rozsah práce. Medzi ne patria okrem iného: zariadenia, pracovníci, vybavenie, nástroje a materiál, dokumentácia o úlohách, povinnostiach a postupoch, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;

- b) podľa typu vykonávanej činnosti a veľkosti organizácie musí organizácia zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým zaistí súlad s týmito základnými požiadavkami, riadiť bezpečnostné riziká a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému;
- c) organizácia podľa potreby uzavrie dohody s inými príslušnými organizáciami s cieľom zaistiť zachovávanie súladu s týmito základnými požiadavkami letovej spôsobilosti;
- d) organizácia zavedie systém hlásenia udalostí ako súčasť systému riadenia podľa písmena b) a v rámci dohôd podľa písmena c) s cieľom prispieť k trvalému zvyšovaniu bezpečnosti.

3.2. Na organizácie pre výcvik údržby sa nevzťahujú podmienky podľa bodov 3.1 písm. c) a d).

3.2a. Fyzické osoby, ktoré vykonávajú údržbu, musia získať a udržiavať si úroveň teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností zodpovedajúcu danému druhu činnosti.

PRÍLOHA III

Základné požiadavky na environmentálnu kompatibilitu v súvislosti s výrobkami

1. Výrobky musia byť projektované tak, aby boli čo najtichšie, pričom sa vezme do úvahy bod 4.
2. Výrobky musia byť projektované tak, aby v čo najväčšej možnej miere minimalizovali emisie, pričom sa vezme do úvahy bod 4.
3. Výrobky musia byť projektované tak, aby minimalizovali emisie spôsobené odparovaním alebo vypúšťaním kvapalín, pričom sa vezme do úvahy bod 4.
4. Musia sa zohľadniť prípadné kompromisy medzi projektovými opatreniami, ktorých cieľom je minimalizácia hluku, rôznych druhov emisií a vypúšťania kvapalín.
5. Pri minimalizácii hluku a emisií sa musí zohľadniť celkový rozsah bežných prevádzkových podmienok a zemepisných oblastí, v ktorých treba riešiť hluk a emisie z lietadiel.
6. Systémy a vybavenie lietadla potrebné na ochranu životného prostredia musia byť projektované, vyrobené a udržiavané tak, aby plnili určené funkcie za akýchkoľvek predvídateľných prevádzkových podmienok. Ich spoľahlivosť musí byť primeraná ich zamýšľanému účinku na environmentálnu kompatibilitu výrobku.
7. Musia sa stanoviť akékoľvek pokyny, postupy, prostriedky, príručky, obmedzenia a inšpekcie potrebné na zabezpečenie zachovávania súladu výrobku leteckej techniky s týmito základnými požiadavkami a musia sa zrozumiteľným spôsobom poskytnúť určeným používateľom.
8. Organizácie zapojené do projektovania, výroby a údržby výrobkov leteckej techniky musia:

- a) mať všetky prostriedky potrebné na zabezpečenie súladu výrobku leteckej techniky s týmito základnými požiadavkami a
- b) uzatvárať podľa potreby dohody s inými príslušnými organizáciami na zabezpečenie súladu výrobku leteckej techniky s týmito základnými požiadavkami.

PRÍLOHA IV

Základné požiadavky na posádku

1. VÝCVIK PILOTOV

1.1. Všeobecne

Osoba zúčastňujúca sa na výcviku pilotovania lietadla musí byť dostatočne vyspelá z hľadiska vzdelania, fyzicky a duševne spôsobilá na získanie, udržiavanie a preukázanie príslušných teoretických vedomostí a praktických zručností.

1.2. Teoretické vedomosti

Pilot musí získať a udržiavať si vedomosti na úrovni zodpovedajúcej funkciám, ktoré vykonáva v lietadle, a úmernej rizikám súvisiacim s týmto druhom činnosti. Medzi tieto vedomosti musia patriť aspoň:

- a) letecké právne predpisy;
- b) všeobecné vedomosti o lietadlách;
- c) technické záležitosti súvisiace s kategóriou lietadla;
- d) vykonanie a plánovanie letu;
- e) ľudská výkonnosť a obmedzenia;
- f) meteorológia;
- g) navigácia;
- h) prevádzkové postupy vrátane riadenia zdrojov;

- i) zásady letu;
- j) komunikácia a
- k) zručnosti netechnickej povahy, medzi ktoré patria schopnosti, ako je rozpoznávanie a zvládanie hrozieb a chýb.

1.3. Preukázanie a udržiavanie teoretických vedomostí

1.3.1. Získanie a zachovávanie teoretických vedomostí sa musí preukazovať priebežným posudzovaním počas výcviku a, ak je to vhodné, preskúšaním.

1.3.2. Musí sa udržiavať príslušná úroveň spôsobilosti v teoretických vedomostiach.

1.4. Praktická zručnosť

Pilot musí získať a udržiavať si príslušné praktické zručnosti na vykonávanie svojich funkcií v lietadle. Takéto zručnosti musia byť úmerné rizikám súvisiacim s týmto druhom činnosti a musia, ak je to vhodné pre funkcie vykonávané v lietadle, zahŕňať:

- a) predletové a letové činnosti vrátane výkonnosti lietadla, určenia hmotnosti a vyváženia lietadla, inšpekcie a obsluhy lietadla, plánovania doplnenia paliva/energie, hodnotenia poveternostných podmienok, plánovania trate letu, obmedzení vzdušného priestoru a použiteľnosti vzletovej a pristávacej dráhy;
- b) letiskovú prevádzku a lietanie po okruhu;
- c) preventívne opatrenia a postupy na zabránenie zrážkam;
- d) riadenie lietadla pomocou vonkajšej vizuálnej orientácie;
- e) letové manévry aj v kritických situáciách a s tým súvisiace manévry pri neobvyklej polohe lietadla, ak je to technicky možné;
- f) normálne vzlety a pristátia a vzlety a pristátia s bočným vetrom;
- g) let výhradne s použitím prístrojov podľa druhu činnosti;

- h) prevádzkové postupy vrátane tímových zručností a riadenia zdrojov podľa druhu prevádzky, či už ide o jednočlennú alebo viacčlennú posádku;
- i) navigáciu a dodržiavanie pravidiel lietania a súvisiacich postupov, prípadne aj pomocou vizuálnej orientácie alebo navigačných pomôcok;
- j) mimoriadne a núdzové operácie vrátane simulovaných porúch vybavenia lietadla;
- k) dodržiavanie postupov letových prevádzkových služieb a komunikačných postupov;
- l) špecifické aspekty typu alebo triedy lietadla;
- m) ďalší výcvik zameraný na získanie praktických zručností, ktoré môžu byť potrebné na zmiernenie rizík súvisiacich so špecifickými činnosťami, a
- n) zručnosti netechnickej povahy, medzi ktoré patria schopnosti, ako je rozpoznávanie a zvládanie hrozieb a chýb s použitím primeranej metodiky posudzovania v súčinnosti s posudzovaním technických zručností.

1.5. Preukazovanie a udržiavanie praktických zručností

1.5.1. Pilot musí preukázať schopnosť vykonávať postupy a manévry so stupňom spôsobilosti zodpovedajúcim funkciám vykonávaným v lietadle:

- a) prevádzkovaním lietadla v rámci jeho obmedzení;
- b) preukázaním dobrého úsudku a leteckej profesionality;
- c) uplatňovaním leteckých vedomostí;
- d) neustálym udržiavaním kontroly nad lietadlom takým spôsobom, aby sa zabezpečil úspešný výsledok postupu alebo manévru, a

- e) zručnosti netechnickej povahy, medzi ktoré patria schopnosti, ako je rozpoznávanie a zvládanie hrozieb a chýb s použitím primeranej metodiky posudzovania v súčinnosti s posudzovaním technických zručností.

1.5.2. Musí sa udržiavať príslušná úroveň spôsobilosti v praktických zručnostiach.

1.6. Jazyková spôsobilosť

Pilot musí ovládať jazyk na úrovni, ktorá zodpovedá funkciám vykonávaným v lietadle.

Takáto znalosť jazyka zahŕňa:

- a) schopnosť porozumieť dokumentom o poveternostných informáciách;
- b) používanie leteckých traťových, odletových a približovacích máp a súvisiacich leteckých informačných dokumentov a
- c) schopnosť komunikovať s posádkami iných lietadiel a leteckými navigačnými službami počas všetkých fáz letu vrátane prípravy na let, v jazyku, ktorý sa používa počas letu pri rádiovej komunikácii.

1.7. Výcvikové zariadenia na simuláciu letu

Ak sa výcvik či preukázanie získania alebo udržiavania praktických zručností uskutočňuje na výcvikovom zariadení na simuláciu letu (FSTD), musí toto FSTD dosahovať príslušnú úroveň výkonnosti v oblastiach, ktoré sa týkajú plnenia súvisiacej úlohy. Lietadlu musí primerane zodpovedať najmä replikovanie konfigurácie, kvalita ovládania, výkonnosť lietadla a správanie sa systémov.

1.8. Výcvikové kurzy

1.8.1. Výcvik sa musí vykonávať prostredníctvom výcvikového kurzu.

1.8.2. Výcvikový kurz musí spĺňať tieto podmienky:

- a) pre každý druh kurzu sa musí vypracovať učebný program kurzu a

- b) výcvikový kurz musí v prípade potreby zahŕňať rozpis teoretických vedomostí a praktického letového výcviku (vrátane použitia syntetického výcvikového zariadenia).

1.9. Inštruktori

1.9.1. Teoretická výučba.

Teoretickú výučbu musia poskytovať primerane kvalifikovaní inštruktori. Inštruktori musia:

- a) mať príslušné vedomosti z oblasti, v ktorej poskytujú výučbu, a
- b) byť schopní používať primerané vyučovacie metódy.

1.9.2. Letový výcvik a výcvik pomocou simulácie letu

Letový výcvik a výcvik pomocou simulácie letu musia poskytovať primerane kvalifikovaní inštruktori, ktorí majú tieto kvalifikácie:

- a) spĺňajú požiadavky na teoretické vedomosti a skúsenosti primerané poskytovanému výcviku;
- b) sú schopní používať primerané vyučovacie metódy;
- c) majú skúsenosti s vyučovacími metódami pri letových manévroch a postupoch, o ktorých sa má poskytovať letový výcvik;
- d) preukázali schopnosť poskytovať výcvik v oblastiach, v ktorých sa má poskytovať letový výcvik, vrátane výcviku pred letom a po lete a pozemného výcviku a
- e) absolvujú pravidelný opakovací výcvik na zabezpečenie neustálej aktualizácie vyučovacích noriem.

Letoví inštruktori vykonávajúci výcvik v lietadle musia mať takisto oprávnenie na vykonávanie funkcie veliteľa lietadla, pre ktoré sa poskytuje výcvik, s výnimkou výcviku na nových typoch lietadiel.

1.10. Examinátori

Osoby zodpovedné za hodnotenie zručnosti pilotov musia:

- a) spĺňať požiadavky na letových inštruktorov alebo inštruktorov simulácie letu a
- b) byť schopné hodnotiť výkon pilotov a vykonávať letové skúšky a previerky.

2. POŽIADAVKY NA PRAX – PILOTI

Osoba, ktorá je členom letovej posádky, inštruktorom alebo examinátorom, musí získať a udržiavať si dostatočné skúsenosti s vykonávanými funkciami, ak sa spôsobilosť nepreukazuje v súlade s bodom 1.5.

3. ZDRAVOTNÁ SPÔSOBILOSŤ – PILOTI

3.1. Zdravotné kritériá

3.1.1. Všetci piloti musia pravidelne preukazovať zdravotnú spôsobilosť na uspokojivé vykonávanie svojich funkcií s prihliadnutím na druh činnosti. Plnenie tejto požiadavky sa musí preukázať pomocou príslušného posúdenia na základe najlepších postupov leteckého lekárstva s prihliadnutím na druh činnosti a možné zhoršenie duševnej a fyzickej spôsobilosti kvôli veku.

Zdravotná spôsobilosť, ktorá zahŕňa fyzickú a duševnú spôsobilosť, znamená, že pilot nemá žiadnu chorobu ani zdravotné postihnutie, ktoré by viedlo k jeho neschopnosti:

- a) vykonávať úlohy potrebné na riadenie lietadla;
- b) kedykoľvek plniť pridelené povinnosti alebo
- c) riadne vnímať svoje prostredie.

3.1.2. Ak zdravotná spôsobilosť nie je plne preukázaná, je možné zaviesť zmierňujúce opatrenia, pomocou ktorých sa zabezpečí rovnocenná letová bezpečnosť.

3.2. Poverení leteckí lekári

Poverený letecký lekár musí:

- a) mať kvalifikáciu a oprávnenie na vykonávanie lekárskej praxe;
- b) absolvovať odbornú prípravu v oblasti leteckého lekárstva a pravidelnú opakovaciu odbornú prípravu v oblasti leteckého lekárstva, aby sa zabezpečila aktualizácia noriem posudzovania, a
- c) mať praktické vedomosti a skúsenosti, pokiaľ ide o podmienky, v ktorých piloti vykonávajú svoje povinnosti.

3.3. Poverené letecké zdravotnícke zariadenia

Poverené letecké zdravotnícke strediská musia spĺňať tieto podmienky:

- a) mať všetky prostriedky nevyhnutné pre rozsah povinností spojených s ich oprávneniami. Medzi ne patria okrem iného: zariadenia, pracovníci, vybavenie, nástroje a materiál, dokumentácia o úlohách, povinnostiach a postupoch, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;
- b) podľa typu vykonávanej činnosti a veľkosti organizácie zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým sa zaistí súlad s týmito základnými požiadavkami, riadiť bezpečnostné riziká a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému a
- c) uzatvárať podľa potreby dohody s inými príslušnými organizáciami na zabezpečenie zachovávania súladu s týmito požiadavkami.

4. PALUBNÍ SPRIEVODCOVIA

4.1. Všeobecne

Palubní sprievodcovia musia:

- a) byť pravidelne školení a preverovaní, aby sa dosiahla a udržiavala ich primeraná úroveň spôsobilosti na plnenie im pridelených bezpečnostných povinností a
- b) byť pravidelne posudzovaní z hľadiska ich zdravotnej spôsobilosti bezpečne vykonávať im pridelené bezpečnostné povinnosti. Plnenie týchto požiadaviek sa musí preukázať pomocou príslušného posúdenia na základe najlepších postupov leteckého lekárstva.

4.2. Výcvikové kurzy

4.2.1. Ak je to vhodné pre daný druh prevádzky alebo oprávnení, výcvik sa musí vykonávať prostredníctvom výcvikového kurzu.

4.2.2. Výcvikový kurz musí spĺňať tieto podmienky:

- a) pre každý druh kurzu sa musí vypracovať učebný program kurzu a
- b) výcvikový kurz musí v prípade potreby zahŕňať rozpis teoretických vedomostí a praktického výcviku (vrátane použitia syntetického výcvikového zariadenia).

4.3. Inštruktori pre palubných sprievodcov

Výcvik musia poskytovať primerane kvalifikovaní inštruktori. Títo inštruktori musia:

- a) mať príslušné vedomosti z oblasti, v ktorej poskytujú výučbu;
- b) byť schopní používať primerané vyučovacie metódy a
- c) absolvovať pravidelný opakovací výcvik na zabezpečenie neustálej aktualizácie vyučovacích noriem.

4.4. Examinátori pre palubných sprievodcov

Osoby zodpovedné za preskúšanie palubných sprievodcov musia:

- a) spĺňať požiadavky na inštruktorov pre palubných sprievodcov a
- b) byť schopné posúdiť výkonnosť palubných sprievodcov a vykonať preskúšanie.

5. VÝCVIKOVÉ ORGANIZÁCIE

Výcviková organizácia, ktorá zabezpečuje výcvik pilotov alebo palubných sprievodcov, musí spĺňať tieto požiadavky:

- a) mať všetky prostriedky nevyhnutné pre rozsah povinností spojených s jej činnosťou.
Medzi ne patria okrem iného: zariadenia, pracovníci, vybavenie, nástroje a materiál, dokumentácia o úlohách, povinnostiach a postupoch, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;
- b) podľa poskytovaného výcviku a veľkosti organizácie musí organizácia zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým sa zaistí súlad s týmito základnými požiadavkami, riadiť bezpečnostné riziká vrátane rizík súvisiacich s výcvikovou normou a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému a
- c) uzatvárať podľa potreby dohody s inými príslušnými organizáciami na zabezpečenie zachovávania súladu s týmito požiadavkami.

PRÍLOHA V

Základné požiadavky na letovú prevádzku

1. VŠEOBECNE

- 1.1. Let sa nesmie vykonať, ak členovia posádky a v prípade potreby [...] **akýkoľvek** ďalší prevádzkový pracovník podieľajúci sa na jeho príprave a vykonaní nie sú oboznámení s príslušnými zákonmi, inými právnymi predpismi a postupmi týkajúcimi sa plnenia ich povinností stanovených pre oblasti, ktorými sa má preletieť, pre letiská, ktoré sa majú použiť, a súvisiace zariadenia leteckej navigácie.
- 1.2. Let sa musí vykonať tak, že sa pri príprave a vykonaní letu dodržia prevádzkové postupy uvedené v letovej príručke alebo prípadne v prevádzkovej príručke.
- 1.3. Pred každým letom sa musia určiť úlohy a povinnosti každého člena posádky. Veliteľ lietadla musí byť zodpovedný za prevádzku a bezpečnosť lietadla a za bezpečnosť všetkých členov posádky, cestujúcich a nákladu na palube.
- 1.4. Tovar alebo látky, ktoré môžu predstavovať značné riziko pre zdravie, bezpečnosť, majetok alebo životné prostredie, ako sú nebezpečný tovar, zbrane a streľivo, sa nesmú prepravovať v žiadnom lietadle, pokiaľ nie sú uplatnené osobitné bezpečnostné postupy a pokyny na zmenšenie súvisiacich rizík.
- 1.5. Pre každý let sa musia uchovávať všetky potrebné údaje, dokumenty, záznamy a informácie na zaznamenanie dodržiavania podmienok stanovených v bode 5.3 a musia byť k dispozícii počas minimálneho obdobia zodpovedajúceho druhu prevádzky.

2. PRÍPRAVA NA LET

Let sa nesmie začať, pokiaľ sa všetkými primeranými dostupnými prostriedkami nezistilo, že boli splnené všetky tieto podmienky:

- a) Primerané zariadenia, ktoré sú priamo potrebné na let a bezpečnú prevádzku lietadla vrátane komunikačných zariadení a navigačných pomôcok, sú dostupné na uskutočnenie letu s prihliadnutím na dostupnú dokumentáciu leteckých informačných služieb.
- b) Posádka musí byť oboznámená s umiestnením a použitím príslušných núdzových zariadení a cestujúci musia byť o ich umiestnení a použití informovaní. Pokiaľ ide o núdzové postupy a použitie bezpečnostného vybavenia kabíny, posádka a cestujúci musia mať k dispozícii dostatočné informácie o prevádzke a špecifické informácie týkajúce sa nainštalovaného vybavenia.
- c) Veliteľ lietadla sa musí ubezpečiť, že:
 - i) lietadlo je spôsobilé na let, ako je uvedené v bode 6,
 - ii) lietadlo je riadne zaregistrované a na palube lietadla sa nachádzajú príslušné osvedčenia o tejto registrácii,
 - iii) prístroje a zariadenia uvedené v bode 5, ktoré sú potrebné na vykonanie letu, sú nainštalované v lietadle a sú funkčné, pokiaľ nie je uvedené inak v príslušnom zozname minimálneho vybavenia alebo v rovnocennom dokumente,
 - iv) hmotnosť lietadla a umiestnenie ťažiska sú také, že let sa môže vykonať v rámci limitov predpísaných v dokumentácii o letovej spôsobilosti,
 - v) všetky kusy príručnej batožiny, cestovnej batožiny a náklad sú riadne naložené a zabezpečené a

- vi) prevádzkové obmedzenia lietadla uvedené v bode 4 sa v žiadnom okamihu počas celého letu neprekročia.
- d) Letová posádka musí mať k dispozícii informácie o meteorologických podmienkach na letisku odletu, na cieľovom letisku a, ak je to uplatniteľné, na náhradných letiskách, ako aj o podmienkach na trati. Osobitná pozornosť sa musí venovať prípadným nebezpečným atmosférickým podmienkam.
- e) Musia sa zaviesť vhodné prostriedky na zníženie rizika alebo plány náhradných postupov zamerané na riešenie prípadných nebezpečných atmosférických podmienok, ktoré sa očakávajú počas letu.
- f) Pre let na základe pravidiel letu za viditeľnosti musia byť meteorologické podmienky na trase letu také, aby bolo dodržiavanie týchto letových pravidiel možné. Pre let na základe pravidiel letu podľa prístrojov sa musí zvoliť cieľové letisko a, ak je to uplatniteľné, náhradné letisko (-á), kde môže lietadlo pristáť, s prihliadnutím najmä na predpoveď meteorologických podmienok, dostupnosť leteckých navigačných služieb, dostupnosť pozemných zariadení a na postupy pre let podľa prístrojov schválené štátom, v ktorom sa nachádza cieľové a/alebo náhradné letisko.
- g) Množstvo paliva/energie na pohon a spotrebného materiálu na palube musí byť dostatočné na to, aby sa zabezpečilo, že plánovaný let sa môže bezpečne uskutočniť, s prihliadnutím na meteorologické podmienky, akékoľvek prvky, ktoré ovplyvňujú výkonnosť lietadla a akékoľvek oneskorenia, ktoré sa očakávajú počas letu. Okrem toho sa musí prepravovať aj rezerva paliva/energie na nepredvídané udalosti. V prípade potreby sa musia zaviesť postupy pre hospodárenie s palivom/energiou počas letu.

3. LETOVÁ PREVÁDZKA

Pokiaľ ide o letovú prevádzku, musia byť splnené všetky tieto podmienky:

- a) ak sa to vzťahuje na daný typ lietadla, každý člen posádky musí počas vzletu a pristátia a kedykoľvek to v záujme bezpečnosti veliteľ lietadla považuje za potrebné zaujať svoje vyhradené miesto a používať zádržné systémy, ktoré sú k dispozícii;

- b) ak sa to vzťahuje na daný typ lietadla, všetci členovia letovej posádky, ktorí vykonávajú povinnosti v pilotnom priestore, sa musia zdržiavať na svojom mieste s upevnenými bezpečnostnými pásmi, s výnimkou prípadov fyziologických alebo prevádzkových potrieb počas letu;
- c) ak sa to vzťahuje na daný na typ lietadla a druh prevádzky, veliteľ lietadla musí pred vzletom a pristátím, počas rolovania a kedykoľvek to v záujme bezpečnosti považuje za potrebné, zabezpečiť, aby bol každý cestujúci riadne usadený a pripútaný;
- d) let sa musí vykonať takým spôsobom, aby sa počas všetkých fáz letu dodržiavala primeraná vzdialenosť od iných lietadiel a aby sa zabezpečila primeraná vzdialenosť od prekážok. Táto vzdialenosť musí byť aspoň taká veľká, ako vyžadujú príslušné pravidlá lietania podľa druhu prevádzky;
- e) let nesmie pokračovať, pokiaľ známe podmienky nie sú aspoň rovnocenné s podmienkami uvedenými v bode 2. Okrem toho v prípade letu na základe pravidiel letu podľa prístrojov nesmie približovanie k letisku pokračovať pod určitou špecifikovanou výškou alebo za určitou polohou, ak nie sú splnené predpísané kritériá viditeľnosti;
- f) pri núdzových situáciách musí veliteľ lietadla zabezpečiť, aby boli všetci cestujúci poučení o núdzových úkonoch vhodných pre dané okolnosti;
- g) veliteľ lietadla musí prijať všetky opatrenia potrebné na minimalizovanie následkov rušivého správania cestujúcich na let;
- h) lietadlo nesmie rolovať po pohybovej ploche letiska ani sa nesmie zapnúť jeho rotor, pokiaľ osoba pri ovládacích zariadeniach nie je príslušne spôsobilá;
- i) ak je to vhodné, počas letu sa musia používať príslušné postupy hospodárenia s palivom/energiou.

4. VÝKONNOSŤ LIETADLA A PREVÁDZKOVÉ OBMEDZENIA

- 4.1. Lietadlo sa musí prevádzkovať v súlade s jeho dokumentáciou o letovej spôsobilosti a so všetkými súvisiacimi prevádzkovými postupmi a obmedzeniami uvedenými v jeho schválenej letovej príručke alebo prípadne v rovnocennej dokumentácii. Letová príručka alebo rovnocenná dokumentácia musí byť k dispozícii posádke a musí sa pre každé lietadlo udržiavať v aktualizovanej podobe.
- 4.2. Bez ohľadu na ustanovenia bodu 4.1. možno pri prevádzke vrtuľníkov povoliť let, ktorý krátkodobo prekračuje výškové a rýchlostné limity letovej obálky, pokiaľ je zabezpečená zodpovedajúca úroveň bezpečnosti.
- 4.3. Lietadlo sa musí prevádzkovať v súlade s príslušnou environmentálnou dokumentáciou.
- 4.4. Let sa nesmie začať ani nesmie pokračovať, pokiaľ plánovaná výkonnosť lietadla po zvážení všetkých faktorov, ktoré významne ovplyvňujú jeho úroveň výkonnosti, neumožňuje uskutočniť všetky fázy letu v rámci príslušných vzdialeností/oblastí a vzdialeností od prekážok pri plánovanej prevádzkovej hmotnosti. Faktory, ktoré významne ovplyvňujú výkonnosť pri vzlete, na trati a pri približovaní/pristátí, sú najmä:
- a) prevádzkové postupy;
 - b) tlaková výška letiska;
 - c) poveternostné podmienky (teplota, vietor, zrážky a dohľadnosť)
 - d) [...];
 - e) veľkosť, sklon a stav vzletovej/pristávacej plochy a
 - f) stav draku lietadla, pohonnej jednotky alebo systémov s prihliadnutím na možné opotrebovanie.

- 4.5. Takéto faktory sa musia zohľadňovať priamo ako prevádzkové parametre alebo nepriamo pomocou tolerancií alebo medzných hodnôt, ktoré môžu byť uvedené v plánovaní výkonnostných údajov, ak je to vhodné pre typ prevádzky.

5. PRÍSTROJE, ÚDAJE A ZARIADENIA

- 5.1. Lietadlo musí byť vybavené všetkými navigačnými, komunikačnými a inými zariadeniami potrebnými pre plánovaný let s prihliadnutím na predpisy týkajúce sa letovej prevádzky a pravidiel lietania uplatniteľné počas akejkoľvek fázy letu.
- 5.2. Pre prípad potreby musí byť lietadlo vybavené všetkými potrebnými bezpečnostnými, zdravotníckymi, evakuačnými a záchrannými zariadeniami s prihliadnutím na riziká súvisiace s oblasťami prevádzky, letovými traťami, letovou výškou a trvaním letu.
- 5.3. Všetky údaje potrebné pre posádku na vykonanie letu musia byť aktuálne a dostupné na palube lietadla s prihliadnutím na príslušné predpisy týkajúce sa letovej prevádzky, pravidiel lietania, letové výšky a oblasti prevádzky.

6. ZACHOVANIE LETOVEJ SPÔSOBILOSTI A ENVIRONMENTÁLNA KOMPATIBILITA VÝROBKOV

- 6.1. Lietadlo sa nesmie prevádzkovať, pokiaľ nie sú splnené tieto podmienky:
- a) lietadlo je spôsobilé na let a v stave zaručujúcom bezpečnú a environmentálne kompatibilnú prevádzku;
 - b) prevádzkové a núdzové vybavenie potrebné pre plánovaný let je funkčné;
 - c) dokument o letovej spôsobilosti lietadla a prípadne jeho hlukové osvedčenie sú platné a
 - d) údržba lietadla sa uskutočňuje v súlade s jeho platnými požiadavkami.

- 6.2. Pred každým letom alebo sériou nadväzujúcich letov sa musí vykonať inšpekcia v rámci predletovej kontroly, aby sa zistilo, či je spôsobilé na plánovaný let.
- 6.3. Lietadlo sa nesmie prevádzkovať, pokiaľ nie je po údržbe vo funkčnom stave. Musia sa zaznamenať základné podrobné údaje o vykonanej údržbe.
- 6.4. Záznamy potrebné na preukázanie letovej spôsobilosti lietadla a štatútu jeho environmentálnej kompatibility sa musia uchovávať počas obdobia zodpovedajúceho uplatniteľným požiadavkám na zachovanie letovej spôsobilosti, kým sa informácie, ktoré obsahujú, nenahradia novými informáciami, ktoré sú svojím rozsahom a podrobnými údajmi rovnocenné, ale v každom prípade najmenej počas 24 mesiacov.
- 6.5. Všetky zmeny a úpravy musia byť v súlade so základnými požiadavkami na letovú spôsobilosť a prípadne na environmentálnu kompatibilitu výrobkov. Údaje potvrdzujúce splnenie požiadaviek na letovú spôsobilosť a požiadaviek na environmentálnu kompatibilitu výrobkov sa musia uchovávať.
- 6.6. Prevádzkovateľ lietadla je zodpovedný za zabezpečenie toho, aby tretia strana vykonávajúca údržbu spĺňala požiadavky prevádzkovateľa na bezpečnosť a bezpečnostnú ochranu.

7. ČLENOVIA POSÁDKY

- 7.1. Počet členov a zloženie posádky sa musia určiť s prihliadnutím na:
- a) obmedzenia osvedčovania lietadla vrátane prípadnej príslušnej demonštrácie núdzovej evakuácie;
 - b) konfiguráciu lietadla a
 - c) typ a trvanie prevádzky.
- 7.2. Veliteľ lietadla musí byť oprávnený vydávať všetky príkazy a prijať akékoľvek vhodné opatrenia na zabezpečenie prevádzky a bezpečnosti lietadla, osôb a/alebo majetku prepravovaných v lietadle.

- 7.3. V núdzovej situácii, ktorá ohrozuje prevádzku alebo bezpečnosť lietadla a/alebo osôb na palube lietadla, musí veliteľ lietadla prijať všetky opatrenia, ktoré považuje za potrebné v záujme bezpečnosti. Ak takéto opatrenia zahŕňajú porušenie miestnych predpisov alebo postupov, veliteľ lietadla zodpovedá za bezodkladné oznámenie tejto skutočnosti príslušným miestnym úradom.
- 7.4. Ak sa na palube prepravujú ďalšie osoby, núdzové alebo mimoriadne situácie sa môžu simulovať len vtedy, ak uvedené osoby boli o tejto skutočnosti náležite informované pred **nástupom** [...] do lietadla a sú si vedomé súvisiacich rizík.
- 7.5. Žiaden člen posádky nesmie dovoliť, aby sa plnenie jeho úloh/rozhodovanie zhoršilo do takej miery, že by to ohrozilo bezpečnosť letu v dôsledku únavy, s prihliadnutím okrem iného na nárast únavy, nedostatok spánku, počet nalietaných úsekov, nočné služby alebo zmeny časových pásiem. Doba odpočinku musí poskytovať dostatok času na to, aby sa členovia posádky mohli zotaviť z účinkov predchádzajúcich služieb a aby boli pred začiatkom ďalšej služby dobre odpočinutí.
- 7.6. Člen posádky nesmie vykonávať pridelenú službu na palube lietadla, ak je pod vplyvom psychoaktívnych látok alebo alkoholu, alebo ak nie je spôsobilý na výkon služby kvôli zraneniu, únave, vplyvu liekov, chorobe alebo z iných podobných dôvodov.
- 8. ĎALŠIE POŽIADAVKY TÝKAJÚCE SA OBCHODNEJ LETECKEJ DOPRAVY A INÝCH PREVÁDZOK, KTORÉ PODLIEHAJÚ POŽIADAVKE OSVEDČOVANIA ALEBO POŽIADAVKE VYHLÁSENIA A KTORÉ SA VYKONÁVAJÚ POMOCOU LETÚNOV, VRTUENÍKOV A LIETADIEL S PREKLOPNÝMI MOTORMI**

- 8.1. Prevádzka sa nesmie vykonávať, pokiaľ nie sú splnené tieto podmienky:
- a) prevádzkovateľ lietadla musí mať priamo alebo prostredníctvom dohôd s tretími stranami k dispozícii prostriedky nevyhnutné pre rozsah a účel prevádzky. Medzi tieto prostriedky patria okrem iného: lietadlá, zariadenia, riadiaca štruktúra, pracovníci, vybavenie, dokumentácia o úlohách, povinnostiach a postupoch, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;

- b) prevádzkovateľ lietadla musí využívať len vhodne kvalifikovaných a vyškolených pracovníkov a realizovať a udržiavať výcvikové a preverovacie programy pre členov posádky a ostatných príslušných pracovníkov;
- c) [...],
- d) podľa typu vykonávanej činnosti a veľkosti organizácie musí prevádzkovateľ lietadla zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým sa zaistí súlad s týmito základnými požiadavkami, riadiť bezpečnostné riziká a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému;
- e) prevádzkovateľ lietadla musí zaviesť systém hlásenia udalostí ako súčasť systému riadenia podľa písm. d) s cieľom prispieť k trvalému zvyšovaniu bezpečnosti.

8.2. Prevádzka sa musí uskutočňovať len v súlade s prevádzkovou príručkou prevádzkovateľa lietadla. Takáto príručka musí obsahovať všetky potrebné pokyny, informácie a postupy pre všetky prevádzkované lietadlá a pre prevádzkových pracovníkov na účely plnenia ich povinností. Musia sa stanoviť obmedzenia uplatniteľné na dobu letu, dobu letovej služby a dobu odpočinku pre členov posádky. Prevádzková príručka a jej revízie musia byť v súlade so schválenou letovou príručkou a môžu sa podľa potreby meniť.

8.3. Ak je to vhodné, prevádzkovateľ lietadla vypracuje postupy na minimalizovanie následkov rušivého správania cestujúcich na bezpečnú prevádzku letu.

8.4. Prevádzkovateľ lietadla musí vypracovať a udržiavať programy bezpečnostnej ochrany prispôsobené lietadlu a typu prevádzky, ktoré zahŕňajú najmä:

- a) bezpečnostnú ochranu priestoru vyhradeného pre letovú posádku;
- b) kontrolný zoznam postupu prehľadávania lietadla;
- c) výcvikové programy a

d) ochranu elektronických a počítačových systémov na zabránenie úmyselného a neúmyselného rušenia a poškodenia systémov.

- 8.5. Ak môžu mať opatrenia bezpečnostnej ochrany nepriaznivý vplyv na bezpečnosť prevádzky, musia sa posúdiť riziká a vypracovať vhodné postupy na zníženie bezpečnostných rizík, čo si môže vyžadovať použitie špeciálneho vybavenia.
- 8.6. Prevádzkovateľ lietadla musí určiť jedného pilota letovej posádky za veliteľa lietadla.
- 8.7. Únave sa musí predchádzať prostredníctvom systému zvládania únavy. Je potrebné, aby v rámci takéhoto systému boli vzhľadom na let alebo sériu letov zohľadnené otázky doby letu, doby letovej služby, povinnej a upravenej doby odpočinku. Obmedzenia v rámci systému zvládania únavy sa musia zavádzať s prihliadnutím na všetky príslušné faktory, ktoré prispievajú k únave, ako je najmä počet nalietaných úsekov, prekročenie časových pásiem, nedostatok spánku, narušenie denného cyklu, práca v noci, premiestňovanie, kumulatívna doba služby pre dané obdobia, rozdelenie pridelených úloh medzi členov posádky a tiež zabezpečenie rozšírenej posádky.
- 8.8. Prevádzkovateľ lietadla musí zabezpečiť, aby úlohy vymedzené v bode 6.1 a úlohy opísané v bodoch 6.4 a 6.5 kontrolovala organizácia zodpovedná za riadenie zachovania letovej spôsobilosti, ktorá musí spĺňať požiadavky stanovené v prílohe II bode 3.1 a prílohe III bodoch 7 a 8.
- 8.9. Prevádzkovateľ lietadla musí zabezpečiť, aby uvoľnenie do prevádzky požadované podľa bodu 6.3 vydala organizácia oprávnená na údržbu výrobkov, súčastí a nenainštalovaného vybavenia. Táto organizácia musí spĺňať požiadavky stanovené v prílohe II bode 3.1.
- 8.10. Organizácia uvedená v bode 8.8 vypracuje príručku organizácie s usmerneniami pre príslušných pracovníkov, v ktorej sa opíšu všetky postupy organizácie na zachovanie letovej spôsobilosti.

- 8.10a. Musí sa zaviesť systém kontrolných zoznamov, ktoré používajú podľa okolností členovia posádky vo všetkých fázach prevádzky lietadla za normálnych, mimoriadnych a núdzových podmienok a situácií. Musia sa stanoviť postupy pre každú primerane predvídateľnú núdzovú situáciu.
- 8.10b. Núdzové alebo mimoriadne situácie sa nesmú simulovať, ak sa prepravujú cestujúci alebo náklad.

PRÍLOHA VI

Základné požiadavky na oprávnené subjekty

1. Oprávnený subjekt (ďalej len „subjekt“), jeho riaditeľ a zamestnanci zodpovední za plnenie úloh súvisiacich s osvedčovaním alebo dohľadom sa nesmú zúčastňovať, či už priamo alebo ako splnomocnení zástupcovia, na projektovaní, výrobe, predaji alebo údržbe výrobkov, súčastí, nenainštalovaného vybavenia, prvkov alebo systémov ani na ich prevádzke, poskytovaní služieb alebo používaní. Tým nie je vylúčená možnosť výmeny technických informácií medzi zúčastnenými organizáciami a oprávneným subjektom.

Ustanovenia v uvedenom odseku nebránia organizácii vytvorenej s cieľom podporovať športové alebo rekreačné lietanie v tom, aby bola spôsobilá na akreditáciu ako oprávnený subjekt pod podmienkou, že preukáže k spokojnosti akreditačného orgánu, že zaviedla primerané opatrenia na predchádzanie konfliktu záujmov.

2. Subjekt a zamestnanci zodpovední za úlohy súvisiace s osvedčovaním a dohľadom musia plniť svoje povinnosti s najvyššou možnou mierou profesionálnej čestnosti a technickej spôsobilosti a nesmú na nich pôsobiť tlaky a stimuly, najmä finančné, ktoré by mohli ovplyvniť ich úsudok alebo výsledky ich úloh súvisiacich s osvedčovaním a dohľadom, najmä zo strany osôb alebo skupín osôb, ktorých sa tieto výsledky týkajú.
3. Subjekt musí zamestnávať zamestnancov a mať k dispozícii prostriedky potrebné na primerané plnenie technických a administratívnych úloh súvisiacich s procesom osvedčovania a dohľadu; musí mať aj prístup k vybaveniu potrebnému na mimoriadne previerky.
4. Subjekt a jeho zamestnanci poverení vykonávaním preskúmania musia mať:
 - a) náležitý technický a odborný výcvik alebo dostatočné odborné znalosti získané praktickým vykonávaním príslušných činností,
 - b) vyhovujúce znalosti o požiadavkách spojených s úlohami osvedčovania a dohľadu, ktoré plnia, a primerané skúsenosti s takými postupmi,

- c) schopnosti potrebné na vypracovanie vyhlásení, záznamov a správ potvrdzujúcich plnenie úloh súvisiacich s osvedčovaním a dohľadom.
5. Musí byť zaručená nestrannosť zamestnancov zodpovedných za úlohy súvisiace s osvedčovaním a dohľadom. Ich odmena sa nesmie určovať v závislosti od počtu vykonaných preskúmaní ani výsledkov týchto preskúmaní.
6. Subjekt musí uzavrieť poistenie zodpovednosti za škodu, pokiaľ jeho zodpovednosť neprevezme jeden členský štát v súlade s jeho vnútroštátnymi právnymi predpismi.
7. Zamestnanci subjektu musia zachovávať služobné tajomstvo v súvislosti so všetkými informáciami, ktoré získajú pri plnení svojich úloh na základe tohto nariadenia.

PRÍLOHA VII

Základné požiadavky na letiská

1. FYZICKÉ CHARAKTERISTIKY, INFRAŠTRUKTÚRA A VYBAVENIE

1.1. Pohybová plocha

1.1.1. Letiská musia mať plochu určenú na pristávanie a vzlet lietadiel, ktorá spĺňa tieto podmienky:

- a) pristávacia a vzletová plocha musí mať vhodné rozmery a charakteristiky pre určené lietadlá, ktoré majú zariadenie používať,
- b) pristávacia a vzletová plocha musí mať tam, kde je to uplatniteľné, dostatočnú únosnosť vzhľadom na stálu prevádzku určených lietadiel. Plochy, ktoré nie sú určené na stálu prevádzku, musia byť len schopné uniesť lietadlo,
- c) pristávacia a vzletová plocha musí mať naprojektované odvodnenie, ktoré zabráni, aby sa povrchová voda stala neprijateľným rizikom pre prevádzku lietadiel,
- d) sklon a zmeny sklonu pristávacej a vzletovej plochy nesmú vytvárať neprijateľné riziko pre prevádzku lietadiel,
- e) povrchové charakteristiky pristávacej a vzletovej plochy musia byť vhodné na použitie určenými lietadlami a
- f) na pristávacej a vzletovej ploche nesmú byť objekty, ktoré by mohli tvoriť neprijateľné riziko pre prevádzku lietadiel.

1.1.2. Ak je na letisku určených viac pristávacích a vzletových plôch, musia byť usporiadané tak, aby netvorili neprijateľné riziko pre prevádzku lietadiel.

1.1.3. Okolo určenej pristávacej a vzletovej plochy musia byť vymedzené plochy. Tieto plochy sú určené na ochranu lietadla, ktoré ponad ne letí počas vzletových alebo pristávacích manévrov, alebo na zmiernenie následkov predčasného pristátia, vybočenia z pristávacej a vzletovej plochy alebo jej prekročenia, a musia spĺňať tieto podmienky:

- a) tieto plochy musia mať rozmery primerané predpokladanej prevádzke lietadiel,
- b) sklon a zmeny sklonu týchto plôch nesmú vytvárať neprijateľné riziko pre prevádzku lietadiel,
- c) na týchto plochách nesmú byť objekty, ktoré by mohli tvoriť neprijateľné riziko pre prevádzku lietadiel. To nevylučuje možnosť umiestniť na týchto plochách krehké vybavenie, ak je to potrebné na uľahčenie prevádzky lietadiel, a
- d) každá z týchto plôch musí mať dostatočnú únosnosť na svoj účel.

1.1.4. Plochy letiska, ktoré sa majú používať na rolovanie alebo parkovanie lietadiel, a ich bezprostredne súvisiace okolie musia byť projektované tak, aby za všetkých plánovaných podmienok umožňovali bezpečnú prevádzku lietadiel, ktoré majú používať konkrétne zariadenie, a musia spĺňať tieto podmienky:

- a) tieto plochy musia mať dostatočnú únosnosť na zaistenie stálej prevádzky určených lietadiel okrem plôch, ktoré sú určené len na príležitostné využívanie a ktoré musia byť iba schopné lietadlá uniesť,
- b) tieto plochy musia mať naprojektované odvodnenie, ktoré zabráni, aby sa stojatá voda stala neprijateľným rizikom pre prevádzku lietadiel,
- c) sklon a zmeny sklonu týchto plôch nesmú vytvárať neprijateľné riziko pre prevádzku lietadiel,

- d) povrchové charakteristiky týchto plôch musia byť vhodné na použitie určenými lietadlami a
- e) na týchto plochách nesmú byť objekty, ktoré by mohli tvoriť neprijateľné riziko pre lietadlá. To nevylučuje možnosť, aby sa na presne stanovených stanovištiach alebo zónach parkovalo vybavenie potrebné pre uvedenú plochu.

1.1.5. Iná infraštruktúra určená na používanie lietadlami musí byť projektovaná tak, aby jej používanie nevytváralo neprijateľné riziko pre lietadlá, ktoré ju používajú.

1.1.6. Stavby, budovy, vybavenie alebo skladovacie priestory musia byť umiestnené a naprojektované tak, aby nevytvárali neprijateľné riziko pre prevádzku lietadiel.

1.1.7. Vhodnými prostriedkami sa musí zabrániť vstupu nepovolaných osôb na pohybovú plochu, ako aj vjazdu nepovolených vozidiel alebo vniknutiu zvierat, ktoré sú dosť veľké, aby mohli predstavovať neprijateľné riziko pre prevádzku lietadiel, a to bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne alebo medzinárodné ustanovenia na ochranu zvierat.

1.2. Bezpečná výška nad prekážkami

1.2.1 Na ochranu lietadiel približujúcich sa k letisku na účely pristátia alebo vzlietajúcich z letiska musia byť stanovené príletové a odletové trate alebo priestory. Tieto trate alebo priestory musia lietadlám poskytovať požadovanú bezpečnú výšku nad prekážkami nachádzajúcimi sa v okolí letiska s prihliadnutím na miestne fyzikálne charakteristiky.

1.2.2. Takáto bezpečná výška nad prekážkami musí zodpovedať fáze letu a typu uskutočňovanej prevádzky. Musí zohľadňovať aj vybavenie používané na určenie polohy lietadiel.

1.3. Vybavenie letiska súvisiace s bezpečnosťou vrátane vizuálnych a nevizuálnych prostriedkov

1.3.1. Prostriedky musia byť vhodné na daný účel, musia byť rozpoznateľné a musia poskytovať používateľom jednoznačné informácie za všetkých prevádzkových podmienok.

- 1.3.2 Vybavenie letiska súvisiace s bezpečnosťou musí fungovať tak, ako má, pri všetkých prevádzkových podmienkach, ktoré možno očakávať. Vybavenie letiska súvisiace s bezpečnosťou nesmie za prevádzkových podmienok ani v prípade poruchy spôsobiť neprijateľné ohrozenie leteckej bezpečnosti.
- 1.3.3 Prostriedky a systém ich napájania elektrickou energiou musia byť naprojektované tak, aby v dôsledku poruchy ich používatelia nedostali zavádzajúce, nesprávne alebo nedostatočné informácie a aby nedošlo k prerušeniu základných služieb.
- 1.3.4 K dispozícii musia byť vhodné spôsoby ochrany na zabránenie poškodeniu alebo rušeniu takýchto prostriedkov.
- 1.3.5 Zdroje žiarenia ani prítomnosť pohyblivých alebo pevných objektov nesmú narúšať ani nepriaznivo ovplyvňovať výkonnosť leteckých komunikačných, navigačných a prehľadových systémov.
- 1.3.6 Informácie o prevádzke a používaní vybavenia letiska súvisiaceho s bezpečnosťou musia byť dostupné príslušným zamestnancom vrátane zrozumiteľného uvedenia podmienok, za ktorých by mohlo dôjsť k neprijateľnému ohrozeniu leteckej bezpečnosti.

1.4. Údaje o letisku

- 1.4.1. Príslušné údaje týkajúce sa letiska a dostupných služieb sa musia zisťovať a aktualizovať.
- 1.4.2. Údaje musia byť presné, zrozumiteľné, úplné a jednoznačné. Musia sa zachovať náležité úrovne integrity.
- 1.4.3. Údaje sa musia užívateľom a príslušným poskytovateľom ANS sprístupňovať včas a s využitím dostatočne zabezpečenej a rýchlej metódy komunikácie.

2. PREVÁDZKA A RIADENIE

2.1. Povinnosti prevádzkovateľa letiska

Za prevádzku letiska zodpovedá prevádzkovateľ letiska. Prevádzkovateľ letiska má tieto povinnosti:

- a) prevádzkovateľ letiska musí mať priamo alebo prostredníctvom dojednaní s tretími stranami k dispozícii všetky prostriedky potrebné na zaistenie bezpečnej prevádzky lietadiel na letisku. Medzi tieto prostriedky patria okrem iného zariadenia, pracovníci, vybavenie a materiál, dokumentácia úloh, povinností a postupov, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;
- b) prevádzkovateľ letiska musí overovať, či sa priebežne plnia požiadavky [...] bodu 1, alebo prijímať primerané opatrenia na zmiernenie rizík súvisiacich s neplnením požiadaviek. Musí stanoviť a uplatňovať postupy, ktoré včas upovedomia používateľov o týchto opatreniach;
- c) prevádzkovateľ letiska musí priamo alebo prostredníctvom dojednaní s tretími stranami vypracovať a zaviesť vhodný program riadenia rizík súvisiacich s voľne žijúcimi živočíchmi;
- d) prevádzkovateľ letiska musí priamo alebo prostredníctvom dojednaní s tretími stranami zabezpečiť koordináciu pohybu vozidiel a osôb na pohybových plochách a iných prevádzkových plochách s pohybom lietadiel tak, aby sa zabránilo zrážkam s lietadlami a ich poškodeniu;
- e) prevádzkovateľ letiska musí podľa potreby zabezpečiť vypracovanie a uplatňovanie postupov na zmiernenie rizík súvisiacich s prevádzkou letiska v zime, za nepriaznivých poveternostných podmienok, zníženej viditeľnosti alebo v noci;

- f) prevádzkovateľ letiska musí uzavrieť dojednania s inými príslušnými organizáciami s cieľom zaistiť zachovávanie súladu s týmito základnými požiadavkami pre letiská. Medzi tieto organizácie patria okrem iného prevádzkovatelia lietadiel, poskytovatelia leteckých navigačných služieb, poskytovatelia služieb pozemnej obsluhy, poskytovatelia služieb riadenia prevádzky na odbavovacej ploche a iné organizácie, ktorých činnosť alebo výrobky môžu ovplyvniť bezpečnosť lietadla;
- g) prevádzkovateľ letiska musí overovať, či organizácie podieľajúce sa na skladovaní paliva/energie na pohon a jeho vydávaní lietadlám majú zavedené postupy, ktorými zabezpečia zásobovanie lietadiel neznečisteným palivom/energiou na pohon so správnou špecifikáciou;
- h) k dispozícii musia byť príručky na údržbu vybavenia letiska, ktoré sa musia uplatňovať v praxi a obsahovať pokyny na údržbu a opravy, servisné informácie, pokyny na odstraňovanie porúch a postupy na vykonávanie inšpekcií;
- i) prevádzkovateľ letiska musí priamo alebo prostredníctvom dojednaní s tretími stranami vypracovať a uplatňovať núdzový plán letiska zahŕňajúci núdzové situácie, ktoré sa na letisku alebo v jeho okolí môžu vyskytnúť. Tento plán musí byť v prípade potreby koordinovaný s núdzovým plánom spoločenstva pre núdzové letecké situácie, ktoré sa vyskytnú v okolí letiska,
- j) prevádzkovateľ letiska musí priamo alebo prostredníctvom dojednaní s tretími stranami zabezpečiť poskytovanie zodpovedajúcich záchranných a hasičských služieb na letisku. Tieto služby musia pohotovo reagovať na incident alebo nehodu a musia disponovať aspoň technickým vybavením, hasiacimi prostriedkami a dostatočným počtom pracovníkov;
- k) prevádzkovateľ letiska musí na prevádzku a údržbu letiska využívať výhradne vyškolených a kvalifikovaných pracovníkov a musí priamo alebo prostredníctvom dojednaní s tretími stranami zaviesť a udržiavať výcvikové programy a preverovacie programy na účely zachovávania spôsobilosti všetkých príslušných pracovníkov;

- l) prevádzkovateľ letiska musí zabezpečiť, aby každá osoba, ktorá má povolený vstup na pohybovú alebo inú prevádzkovú plochu bez sprievodu, bola na taký vstup primerane vyškolená a spôsobilá;
- m) pracovníci záchranej a hasičskej služby musia byť riadne vyškolení a spôsobilí na činnosť v prostredí letiska. Prevádzkovateľ letiska musí priamo alebo prostredníctvom dojednaní s tretími stranami zaviesť a udržiavať výcvikové a preverovacie programy na účely zachovávania spôsobilosti týchto pracovníkov; a
- n) všetci pracovníci záchranej a hasičskej služby, v prípade ktorých sa predpokladá plnenie úloh v núdzových leteckých situáciách, musia s prihliadnutím na druh činnosti pravidelne preukazovať, že sú zdravotne spôsobilí uspokojivo vykonávať svoje funkcie. V tejto súvislosti sa pod zdravotnou spôsobilosťou, ktorá zahŕňa aj fyzickú a psychickú spôsobilosť, rozumie, že netrpia žiadnou chorobou ani postihnutím, ktoré by týmto pracovníkom znemožňovali:
 - plniť úlohy nevyhnutné pri zvládaní núdzových leteckých situácií;
 - kedykoľvek plniť pridelené úlohy alebo
 - správne vnímať svoje prostredie.

2.2. Systémy riadenia

2.2.1. Primerane podľa typu vykonávanej činnosti a veľkosti organizácie musí prevádzkovateľ letiska zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým zaistí súlad s týmito základnými požiadavkami, riadiť bezpečnostné riziká a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému.

2.2.2. Prevádzkovateľ letiska musí zaviesť systém hlásenia udalostí ako súčasť systému riadenia podľa bodu 2.2.1 s cieľom prispieť k trvalému zvyšovaniu bezpečnosti. Analýza informácií z tohto systému hlásenia udalostí musí podľa potreby zahŕňať strany, ktoré sú uvedené vyššie v bode 2.1 písm. f).

2.2.3. Prevádzkovateľ letiska musí vypracovať letiskovú príručku a prevádzkovať letisko podľa nej. Takáto príručka musí obsahovať všetky potrebné pokyny, informácie a postupy pre letisko, systém riadenia a pre pracovníkov poverených prevádzkou a údržbou na účely plnenia ich povinností.

3. OKOLIE LETISKA

3.1. Vzdušný priestor v okolí pohybových plôch letiska musí byť chránený pred prekážkami tak, aby umožňoval uskutočňovať plánovanú prevádzku lietadiel na letiskách bez toho, aby sa v okolí letiska objavovali prekážky, ktoré by predstavovali neprijateľné riziko. Preto sa musia vytvoriť, zaviesť a nepretržite sledovať plochy na monitorovanie prekážok, aby sa zistilo každé rušivé preniknutie.

- a) Pri každom narušení týchto plôch je nutné posúdiť, či objekt predstavuje neprijateľné riziko. Každý objekt, ktorý predstavuje neprijateľné riziko, sa odstráni alebo sa prijme príslušné opatrenie na zmiernenie rizika s cieľom ochrániť lietadlo využívajúce letisko.
- b) Akékoľvek zostávajúce prekážky sa musia zverejniť, podľa potreby označiť a prípadne zviditeľniť prostredníctvom osvetlenia.

3.2. Musia sa sledovať nebezpečenstvá súvisiace s ľudskými činnosťami a využívaním pôdy, okrem iného napríklad tie, ktoré sú uvedené v nasledujúcom zozname. Riziko, ktoré vzniká v ich dôsledku, sa musí posúdiť a prípadne zmierniť:

- a) každá výstavba alebo zmena využívania pôdy v oblasti letiska;
- b) možnosť vyvolania turbulencie prekážkou;
- c) použitie nebezpečných, klamlivých a zavádzajúcich svetelných zdrojov;

- d) oslnenie spôsobené rozsiahlymi a vysoko reflexnými plochami;
- e) vytvorenie priestorov, ktoré by mohli zvýšiť aktivitu voľne žijúcich živočíchov v okolí pohybových plôch letiska; alebo
- f) zdroje neviditeľného žiarenia alebo prítomnosť pohyblivých alebo pevných objektov, ktoré by mohli rušiť alebo nepriaznivo ovplyvňovať výkonnosť leteckých komunikačných, navigačných a prehľadových systémov.

3.3. Pre prípad núdzových leteckých situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť v okolí letiska, sa musí vypracovať núdzový plán.

4. SLUŽBY POZEMNEJ OBSLUHY

4.1. Povinnosti poskytovateľa služieb pozemnej obsluhy

Poskytovateľ služieb pozemnej obsluhy je zodpovedný za bezpečnú prevádzku svojich činností na letisku. Poskytovateľ má tieto povinnosti:

- a) poskytovateľ musí mať k dispozícii všetky prostriedky potrebné na zaistenie bezpečného poskytovania služieb na letisku. Medzi tieto prostriedky patria okrem iného zariadenia, pracovníci, vybavenie a materiál;
- b) poskytovateľ musí dodržiavať postupy uvedené v letiskovej príručke vrátane postupov, ktoré sa týkajú pohybov jeho vozidiel, vybavenia a pracovníkov a rizík súvisiacich s prevádzkou letiska v zime, v noci a za nepriaznivých poveternostných podmienok;
- c) poskytovateľ musí poskytovať služby pozemnej obsluhy v súlade s postupmi a pokynmi prevádzkovateľa lietadla, pre ktorého pracuje;

- d) [...],
- e) [...],
- f) [...],
- g) [...],
- h) poskytovateľ musí zabezpečiť, aby boli k dispozícii príručky na prevádzku a údržbu vybavenia pozemnej obsluhy, aby sa uplatňovali v praxi a obsahovali pokyny na prevádzku, údržbu a opravy, servisné informácie, pokyny na odstraňovanie porúch a postupy na vykonávanie inšpekcií;
- i) poskytovateľ musí využívať výhradne vyškolených a kvalifikovaných pracovníkov a musí zabezpečiť zavedenie a udržiavanie výcvikových a preverovacích programov na účely zachovávaní spôsobilosti všetkých príslušných pracovníkov.

4.2. Systémy riadenia

4.2.1. Primerane podľa typu vykonávanej činnosti a veľkosti organizácie musí poskytovateľ zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým zaistí súlad s týmito základnými požiadavkami, riadiť bezpečnostné riziká a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému. Takýto systém musí byť koordinovaný so systémom riadenia prevádzkovateľa letiska.

4.2.2. Poskytovateľ musí zaviesť systém hlásenia udalostí ako súčasť systému riadenia podľa bodu 4.2.1 s cieľom prispieť k trvalému zvyšovaniu bezpečnosti. Bez toho, aby boli dotknuté iné ohlasovacie povinnosti, musí poskytovateľ zaslať informácie o všetkých udalostiach do systému hlásenia prevádzkovateľa letiska a v prípade potreby do systému poskytovateľa letových prevádzkových služieb.

4.2.3. Poskytovateľ musí vypracovať príručku služieb pozemnej obsluhy a zabezpečovať prevádzku v súlade s ňou. Takáto príručka musí obsahovať všetky potrebné pokyny, informácie a postupy pre služby, systém riadenia a pracovníkov služieb na účely plnenia ich povinností.

4a. Služby riadenia prevádzky na odbavovacej ploche

- 4.a.1. Poskytovateľ služieb riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS) musí poskytovať svoje služby v súlade s prevádzkovými postupmi uvedenými v letiskovej príručke;
- 4.a.2. Primerane podľa typu vykonávanej činnosti a veľkosti organizácie musí poskytovateľ AMS zaviesť a udržiavať systém riadenia vrátane bezpečnosti, ktorým zaistí súlad s týmito základnými požiadavkami;
- 4.a.3. Poskytovateľ AMS musí uzavrieť formálne dojednania s prevádzkovateľom letiska a poskytovateľom letových prevádzkových služieb, v ktorých sa opíše rozsah poskytovaných služieb;
- 4.a.4. Poskytovateľ AMS musí zaviesť systém hlásenia udalostí ako súčasť systému riadenia podľa bodu 4.a.2 s cieľom prispieť k trvalému zvyšovaniu bezpečnosti. Bez toho, aby boli dotknuté iné ohlasovacie povinnosti, musí poskytovateľ zaslať informácie o všetkých udalostiach do systému hlásenia prevádzkovateľa letiska a v prípade potreby do systému poskytovateľa letových prevádzkových služieb;
- 4.a.5. Poskytovateľ sa musí zúčastňovať na programoch bezpečnosti, ktoré vypracoval prevádzkovateľ letiska.

5. INÉ

Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti prevádzkovateľa lietadla, musí prevádzkovateľ letiska zabezpečiť, aby s výnimkou núdzových leteckých situácií, keď lietadlo smeruje na náhradné letisko, alebo za iných podmienok, ktoré spresní príslušný vnútroštátny orgán pre každý prípad, letisko ani jeho časti nevyužívali lietadlá, na ktoré nie je letisko ani prevádzkové postupy za bežných podmienok projektované.

PRÍLOHA VIII

Základné požiadavky na ATM/ANS a riadiacich letovej prevádzky

1. POUŽÍVANIE VZDUŠNÉHO PRIESTORU

- 1.1. Všetky lietadlá okrem lietadiel zapojených do činností uvedených v článku 2 ods. 3 písm. a) sa vo všetkých fázach letu alebo na pohybovej ploche letiska musia prevádzkovať v súlade so spoločnými všeobecnými prevádzkovými predpismi a akýmkoľvek uplatniteľným postupom stanoveným pre daný vzdušný priestor.
- 1.2. Všetky lietadlá okrem lietadiel zapojených do činností uvedených v článku 2 ods. 3 písm. a) musia byť vybavené požadovanými komponentmi a zodpovedajúcim spôsobom prevádzkované. Komponenty používané v systéme ATM/ANS musia spĺňať aj požiadavky uvedené v bode 3.

2. SLUŽBY

2.1. Letecké informácie a údaje pre používateľov vzdušného priestoru na účely leteckej navigácie

- 2.1.1. Údaje používané ako zdroj leteckých informácií musia byť dostatočne kvalitné, úplné a aktuálne a musia sa poskytovať včas.
- 2.1.2. Letecké informácie musia byť presné, úplné, aktuálne a jednoznačné, musia mať náležitú úroveň integrity a byť vo formáte, ktorý vyhovuje používateľom.
- 2.1.3. Musí sa zabezpečiť včasné šírenie takýchto leteckých informácií používateľom vzdušného priestoru, pričom sa využívajú dostatočne spoľahlivé a rýchle komunikačné prostriedky, ktoré sú chránené pred úmyselným i neúmyselným rušením a poškodením.

2.2. Meteorologické služby

2.2.1. Údaje používané ako zdroj leteckých meteorologických informácií musia byť dostatočne kvalitné, úplné a aktuálne.

2.2.2. Letecké meteorologické informácie musia byť čo najviac presné, úplné a aktuálne, musia mať náležitú úroveň integrity a byť jednoznačné, aby spĺňali potreby používateľov vzdušného priestoru.

2.2.3. Musí sa zabezpečiť včasné šírenie takýchto leteckých meteorologických informácií používateľom vzdušného priestoru, pričom sa využívajú dostatočne spoľahlivé a rýchle komunikačné prostriedky, ktoré sú chránené pred rušením a poškodením.

2.3. Letové prevádzkové služby

2.3.1. Údaje používané ako zdroj na poskytovanie letových prevádzkových služieb musia byť správne, úplné a aktuálne.

2.3.2. Poskytovanie letových prevádzkových služieb musí byť dostatočne presné, úplné, aktuálne a jednoznačné, aby spĺňalo bezpečnostné potreby používateľov.

2.3.3. Automatizované nástroje poskytujúce informácie alebo rady používateľom musia byť vhodne naprojektované, vyrobené a udržiavané tak, aby plnili svoj plánovaný účel.

2.3.4. Služby riadenia letovej prevádzky a súvisiace procesy musia zabezpečovať primerané rozstupy medzi lietadlami a na prevádzkovej ploche letiska zabráňovať zrážkam medzi lietadlom a prekážkami a v prípade potreby musia pomáhať pri ochrane pred inými nebezpečenstvami vo vzduchu a zabezpečovať rýchlu a včasnú koordináciu so všetkými príslušnými používateľmi a susediacimi blokmi vzdušného priestoru.

2.3.5. Komunikácia medzi letovými prevádzkovými službami a lietadlami a medzi príslušnými stanovišťami letových prevádzkových služieb navzájom musí byť včasná, jasná, správna a jednoznačná, chránená pred rušením a všeobecne zrozumiteľná a prípadne ju musia uznať všetky dotknuté strany.

2.3.6. Musia existovať prostriedky na detekciu možných núdzových situácií a prípadné začatie účinnej pátracej a záchrannej akcie. Tieto prostriedky musia prinajmenšom zahŕňať primerané mechanizmy varovania, koordinačné opatrenia a postupy, prostriedky a pracovníkov na efektívne pokrytie danej oblasti zodpovednosti.

2.4. Komunikačné služby

Komunikačné služby musia dosiahnuť a udržiavať dostatočnú výkonnosť, pokiaľ ide o ich dostupnosť, integritu, kontinuitu a včasnosť. Musia byť rýchle a chránené pred narušením.

2.5. Navigačné služby

Navigačné služby musia dosiahnuť a udržiavať dostatočnú úroveň výkonnosti, pokiaľ ide o informácie týkajúce sa vedenia, určovania polohy a prípadne času. Medzi kritériá výkonnosti patrí presnosť, integrita, dostupnosť a kontinuita služby.

2.6. Prehľadové služby

Prehľadové služby musia určovať príslušnú polohu lietadiel vo vzduchu, ako aj polohy ostatných lietadiel a pozemných vozidiel na plochách letiska s dostatočnou úrovňou výkonnosti, pokiaľ ide o ich presnosť, integritu, kontinuitu a pravdepodobnosť detekcie.

2.7. Manažment toku letovej prevádzky

Taktický manažment toku letovej prevádzky na úrovni Únie musí využívať a poskytovať dostatočne presné a aktuálne informácie o objeme a povahe plánovanej letovej prevádzky, ktorá má vplyv na poskytovanie služieb, a musí koordinovať a vyjednávať presmerovanie alebo časový posun tokov prevádzky s cieľom znížiť riziko vzniku preťaženia vo vzduchu alebo na letiskách. Manažment toku sa vykonáva s cieľom optimalizovať dostupnú kapacitu pri využívaní vzdušného priestoru a zlepšiť postupy manažmentu toku letovej prevádzky. Musí byť založený na bezpečnosti, transparentnosti a efektívnosti, pričom musí zabezpečovať, aby sa kapacita poskytovala pružne a včas v súlade s európskym leteckým navigačným plánom.

Opatrenia uvedené v článku 37a súvisiace s manažmentom toku letovej prevádzky musia poskytovateľom leteckých navigačných služieb, prevádzkovateľom letísk a používateľom vzdušného priestoru poskytovať podporu pri operatívnych rozhodnutiach a musia zahŕňať tieto oblasti:

- a) plánovanie letu;
- b) využívanie dostupnej kapacity vzdušného priestoru počas všetkých fáz letu vrátane pridelovania traťových prevádzkových intervalov;
- c) využívanie smerovania vo všeobecnej letovej prevádzke, vrátane:
 - vytvorenia jednotnej publikácie pre organizáciu tratí a letovej prevádzky;
 - možnosti odklonenia všeobecnej letovej prevádzky od preťažených oblastí a
 - pravidiel prednosti týkajúcich sa prístupu všeobecnej letovej prevádzky do vzdušného priestoru, najmä v obdobiach preťaženia a krízovej situácie; a
- d) súladu letových plánov a letiskových prevádzkových intervalov a prípadne potrebnej koordinácie s príslušnými regiónmi.

2.8. Riadenie vzdušného priestoru

Priradenie konkrétnych blokov vzdušného priestoru na určité využitie sa musí monitorovať, koordinovať a včas vyhlásiť s cieľom za všetkých okolností znížiť riziko straty rozstupu medzi lietadlami. S ohľadom na organizáciu vojenských činností a súvisiacich aspektov, za ktoré sú zodpovedné členské štáty, musí riadenie vzdušného priestoru prispievať aj k jednotnému uplatňovaniu koncepcie pružného využívania vzdušného priestoru, ktorú stanovila organizácia ICAO a ktorá sa vykonáva podľa nariadenia (ES) č. 551/2004, s cieľom uľahčiť riadenie vzdušného priestoru a manažment letovej prevádzky v rámci spoločnej dopravnej politiky.

2.9. Navrhovanie vzdušného priestoru

Štruktúra vzdušného priestoru a letové postupy musia byť riadne navrhnuté, overené a schválené predtým, ako sa zavedú a začnú ich používať lietadlá.

3. SYSTÉMY A KOMPONENTY

3.1. Všeobecne

Systémy a komponenty ATM/ANS, ktoré poskytujú príslušné informácie lietadlám, z lietadiel a na zemi, musia byť riadne naprojektované, vyrobené, nainštalované, udržiavané a prevádzkované tak, aby plnili svoj účel.

Ide najmä o systémy a postupy, ktoré sú potrebné na podporu týchto funkcií a služieb:

- a) riadenie vzdušného priestoru
- b) manažment toku letovej prevádzky
- c) letové prevádzkové služby, najmä systémy spracovania letových údajov, systémy spracovania prehľadových údajov a systémy rozhrania človek-stroj
- d) komunikácie vrátane komunikácií zem-zem/vesmír, vzduch-zem a vzduch-vzduch/vesmír,
- e) navigačné služby
- f) prehľadové služby
- g) letecké informačné služby
- h) meteorologické služby
- i) [...]

3.2. Integrita, výkonnosť a spoľahlivosť systémov a komponentov

3.2.1. Integrita a bezpečnostná výkonnosť palubných, pozemných a kozmických systémov

a komponentov musia zodpovedať ich plánovanému účelu. Systémy a komponenty musia dosahovať očakávanú úroveň výkonnosti pre všetky svoje predvídateľné prevádzkové podmienky a po celú dobu životnosti.

3.2.2. Systémy ATM/ANS a ich komponenty musia byť projektované, skonštruované, udržiavané a prevádzkované s použitím primeraných a schválených postupov tak, aby bola vždy a vo všetkých fázach letu zaručená plynulá prevádzka európskej siete manažmentu letovej prevádzky. Plynulá prevádzka sa vyznačuje predovšetkým poskytovaním a spoločným využívaním informácií vrátane príslušných informácií o stave prevádzky, jednotným chápaním informácií, porovnateľnou výkonnosťou spracovania a prislúchajúcimi postupmi umožňujúcimi jednotnú výkonnosť prevádzky dohodnutú pre celú európsku sieť manažmentu letovej prevádzky (EATMN) alebo jej časti.

3.2.3. EATMN, jej systémy a ich komponenty musia na koordinovanom základe podporovať nové dohodnuté a schválené koncepcie prevádzky, ktoré zvýšia kvalitu, udržateľnosť a účinnosť leteckých navigačných služieb, najmä z hľadiska bezpečnosti a kapacity.

3.2.4. EATMN, jej systémy a ich komponenty musia podporovať postupnú realizáciu koordinácie medzi civilnými a vojenskými službami v rozsahu nevyhnutnom na účinné riadenie vzdušného priestoru a manažment toku letovej prevádzky, ako aj bezpečné a efektívne využívanie vzdušného priestoru všetkými používateľmi, uplatňovaním koncepcie pružného využívania vzdušného priestoru.

3.2.5. Na účely dosiahnutia týchto cieľov musia EATMN, jej systémy a ich komponenty podporovať včasné spoločné využívanie správnych a konzistentných informácií civilnými a vojenskými službami pre všetky fázy letu bez toho, aby boli dotknuté politické záujmy v oblasti bezpečnostnej ochrany alebo obrany vrátane požiadaviek na dôvernosť.

3.3. Projektovanie systémov a komponentov

- 3.3.1. Systémy a komponenty musia byť naprojektované tak, aby spĺňali príslušné požiadavky na bezpečnosť a v prípade potreby na bezpečnostnú ochranu.
- 3.3.2. Systémy a komponenty, posudzované ako celok, jednotlivo a vo vzájomnom vzťahu, musia byť naprojektované tak, aby existoval inverzný vzťah medzi pravdepodobnosťou, že porucha môže viesť k celkovému zlyhaniu systému, a závažnosťou jej vplyvu na bezpečnosť služieb.
- 3.3.3. Systémy a komponenty, posudzované ako celok, jednotlivo a vo vzájomnom vzťahu, musia byť naprojektované so zreteľom na obmedzenia týkajúce sa ľudských schopností a výkonnosti.
- 3.3.4. Systémy a komponenty musia byť naprojektované tak, aby boli ony aj údaje, ktoré prenášajú, chránené pred škodlivými interakciami s vnútornými a vonkajšími prvkami.
- 3.3.5. Informácie potrebné na výrobu, inštaláciu, prevádzku a údržbu systémov a komponentov, ako aj informácie týkajúce sa nebezpečných podmienok sa musia poskytnúť pracovníkom jasným, jednotným a jednoznačným spôsobom.

3.4. Zachovanie úrovne služby

Úroveň bezpečnosti systémov a komponentov sa musia udržiavať počas poskytovania služby a pri akýchkoľvek zmenách v jej poskytovaní.

4. KVALIFIKÁCIA RIADIACICH LETOVEJ PREVÁDZKY

4.1. Všeobecne

Osoba zúčastňujúca sa na výcviku určenom pre riadiaceho letovej prevádzky alebo študenta-riadiaceho letovej prevádzky musí byť dostatočne vzdelanostne, fyzicky a duševne vyspelá na získanie, udržanie a preukázanie príslušných teoretických vedomostí a praktických zručností.

4.2. Teoretické vedomosti

4.2.1. Riadiaci letovej prevádzky musí nadobudnúť a udržiavať si úroveň vedomostí, ktorá je primeraná vykonávaným funkciám a úmerná rizikám spojeným s daným druhom služby.

4.2.2. Získanie a udržiavanie teoretických vedomostí sa preukazuje priebežným hodnotením počas výcviku alebo primeraným preskúšaním.

4.2.3. Musí byť zachovaná príslušná úroveň teoretických vedomostí. Plnenie tejto požiadavky sa preukazuje pravidelnými hodnoteniami alebo preskúšaniami. Periodicita previerok musí byť úmerná úrovni rizika spojeného s daným druhom služby.

4.3. Praktická zručnosť

4.3.1. Riadiaci letovej prevádzky musí nadobudnúť a udržiavať si praktické zručnosti zodpovedajúce vykonávaným funkciám. Tieto zručnosti musia byť úmerné rizikám spojeným s daným druhom služby, a ak je to vhodné pre vykonávané funkcie, musia zahŕňať aspoň tieto prvky:

- a) prevádzkové postupy;
- b) aspekty špecifické pre vykonávanú úlohu;
- c) mimoriadne a núdzové situácie a
- d) ľudské faktory.

4.3.2. Riadiaci letovej prevádzky musí preukázať schopnosť vykonávať súvisiace postupy a úlohy na takej odbornej úrovni, ktorá je primeraná vykonávaným funkciám.

4.3.3. Musí byť zachovaná dostatočná úroveň spôsobilosti v praktických zručnostiach. Plnenie tejto požiadavky sa overuje pravidelnými hodnoteniami. Periodicita týchto hodnotení musí byť úmerná zložitosti a úrovni rizika spojeného s daným druhom služby a vykonávanými úlohami.

4.4. Jazyková spôsobilosť

4.4.1. Riadiaci letovej prevádzky musí preukázať spôsobilosť hovoriť a rozumieť po anglicky v takej miere, aby bol schopný efektívne komunikovať len hlasovou formou (telefonicky/rádiotelefonicky) a v situáciách priameho kontaktu o konkrétnych témach súvisiacich s prácou, a to aj v núdzových situáciách.

4.4.2. Ak je to potrebné v určenom bloku vzdušného priestoru na účely poskytovania letových prevádzkových služieb, musí byť riadiaci letovej prevádzky spôsobilý hovoriť aj jazykom alebo jazykmi príslušného štátu a rozumieť im v miere uvedenej vyššie.

4.5. Syntetické výcvikové zariadenia

Syntetické výcvikové zariadenia, ktoré sa používajú na praktický výcvik v oblasti situačného uvedomovania si a ľudského faktora alebo na preukázanie nadobudnutia alebo udržiavania zručností, musia dosahovať úroveň výkonnosti umožňujúcu primeranú simuláciu pracovného prostredia a prevádzkových situácií, ktoré zodpovedajú poskytovanému výcviku.

4.6. Výcvikové kurzy

4.6.1. Výcvik sa poskytuje formou výcvikového kurzu, ktorý môže obsahovať teoretické a praktické vyučovanie zahŕňajúce podľa potreby výcvik na syntetickom výcvikovom zariadení.

4.6.2. Pre každý druh výcviku sa určí a schváli kurz.

4.7. Inštruktori

4.7.1. Teoretické vyučovanie poskytujú primerane kvalifikovaní inštruktori. Inštruktori musia:

- e) mať príslušné vedomosti z oblasti, v ktorej poskytujú výučbu, a
- f) preukázať schopnosť používať primerané vyučovacie metódy.

4.7.2. Vyučovanie praktických zručností poskytujú primerane kvalifikovaní inštruktori, ktorí majú tieto kvalifikácie:

- a) spĺňajú požiadavky na teoretické vedomosti a prax primerané vyučovaniu, ktoré sa má poskytovať;
- b) preukázali schopnosť vyučovať a používať primerané vyučovacie metódy;
- c) prakticky uplatňovali vyučovacie metódy v tých postupoch, v ktorých sa má vyučovanie poskytovať; a
- d) absolvujú pravidelný opakovací výcvik s cieľom zabezpečiť aktualizáciu vyučovacej spôsobilosti.

4.7.3. V prípade inštruktorov, ktorí vyučujú praktické zručnosti, sa takisto vyžaduje, aby boli v súčasnosti alebo v minulosti oprávnení pôsobiť ako riadiaci letovej prevádzky.

4.8. Hodnotitelia

4.8.1. Osoby zodpovedné za hodnotenie zručností riadiacich letovej prevádzky musia:

- a) preukázať schopnosť hodnotiť výkonnosť riadiacich letovej prevádzky a vykonávať skúšky a kontroly riadiacich letovej prevádzky a
- b) absolvovať pravidelný opakovací výcvik na zabezpečenie aktualizácie noriem hodnotenia.

4.8.2. Hodnotitelia praktických zručností musia alebo museli byť oprávnení pôsobiť aj ako riadiaci letovej prevádzky v tých oblastiach, v ktorých sa má hodnotenie uskutočniť.

4.9. Zdravotná spôsobilosť riadiacich letovej prevádzky

4.9.1. Všetci riadiaci letovej prevádzky musia pravidelne preukazovať zdravotnú spôsobilosť uspokojivo vykonávať svoje funkcie. Splnenie podmienok spôsobilosti sa preukazuje primeraným posúdením so zreteľom na možné duševné a fyzické zhoršenie v dôsledku veku.

4.9.2. Preukázanie zdravotnej spôsobilosti vrátane fyzickej a psychickej spôsobilosti zahŕňa dokázanie skutočnosti, že osoba, ktorá poskytuje službu riadenia letovej prevádzky (ďalej len „služba ATC“), nemá žiadnu chorobu ani postihnutie, ktoré jej znemožňuje:

- a) riadne vykonávať úlohy potrebné na poskytovanie služby ATC,
- b) kedykoľvek plniť pridelené povinnosti alebo
- c) správne vnímať svoje prostredie.

4.9.3. Keď nemožno úplne preukázať zdravotnú spôsobilosť, možno zaviesť zmierňujúce opatrenia, ktorými sa zaistí rovnocenná úroveň bezpečnosti.

5. POSKYTOVATELIA SLUŽIEB A VÝCVIKOVÉ ORGANIZÁCIE

5.1. Služby sa nesmú poskytovať, kým nie sú splnené tieto podmienky:

- a) prevádzkovateľ služieb musí mať priamo alebo prostredníctvom dohôd s tretími stranami k dispozícii prostriedky potrebné pre rozsah a oblasť pôsobnosti služby. Medzi tieto prostriedky patria okrem iného: systémy, zariadenia vrátane zdroja energie, riadiaca štruktúra, pracovníci, vybavenie a jeho údržba, dokumentácia úloh, povinností a postupov, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;

- b) poskytovateľ služieb vypracuje a uchováva aktuálne riadiace a prevádzkové príručky týkajúce sa poskytovania jeho služieb a postupuje v súlade s týmito príručkami. Tieto príručky obsahujú všetky potrebné pokyny, informácie a postupy pre prevádzku, systém riadenia a pre prevádzkových pracovníkov na plnenie ich povinností;
- c) primerane podľa typu vykonávanej činnosti a veľkosti organizácie musí poskytovateľ služieb zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým zaistí súlad s týmito základnými požiadavkami, riadiť bezpečnostné riziká a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému;
- d) poskytovateľ služieb využíva len primerane kvalifikovaných a vyškolených pracovníkov a zavedie a udržiava výcvikové a preverovacie programy pre týchto pracovníkov;
- e) poskytovateľ služieb nadviaže formálne kontakty so všetkými zainteresovanými stranami, ktorí môžu mať priamy vplyv na bezpečnosť ich služieb, s cieľom zabezpečiť dodržiavanie týchto základných požiadaviek;
- f) poskytovateľ služieb vypracuje a zavedie plán náhradných postupov, ktorý zahŕňa núdzové a mimoriadne situácie, ktoré sa môžu vyskytnúť v súvislosti s jeho službami;
- g) poskytovateľ služieb zavedie systém hlásenia udalostí ako súčasť systému riadenia podľa písmena c) s cieľom prispieť k trvalému zvyšovaniu bezpečnosti a
- h) poskytovateľ služieb prijme opatrenia na overenie, že požiadavky na výkonnosť akéhokoľvek systému a komponentu, ktoré prevádzkuje, v oblasti bezpečnosti, sú vždy splnené.

5.2. Služby ATC sa neposkytujú, ak nie sú splnené tieto podmienky:

- a) únave pracovníkov, ktorí poskytujú službu ATC, sa predchádza prostredníctvom systému rozpisovania služieb. Tento systém rozpisovania služieb sa musí zameriavať na čas služby, čas v službe a prispôsobený čas odpočinku. Obmedzenia určené v systéme rozpisovania služieb musia zohľadňovať príslušné faktory, ktoré prispievajú k únave, ako je najmä nedostatok spánku, narušenie denného cyklu, práca v noci, kumulatívny čas služby za dané obdobia, ako aj rozdelenie pridelených úloh medzi pracovníkov,
- b) stresu pracovníkov, ktorí poskytujú službu ATC, sa musí predchádzať vzdelávacími a preventívnymi programami,
- c) poskytovateľ služby ATC musí mať zavedené postupy na overenie, že schopnosť úsudku pracovníkov, ktorí poskytujú službu ATC, nie je zhoršená, ani jeho zdravotná spôsobilosť nie je nedostatočná a
- d) poskytovateľ služby ATC musí pri plánovaní a prevádzke zohľadňovať jej prevádzkové a technické obmedzenia, ako aj zásady týkajúce sa ľudského faktora.

5.3. Komunikačné, navigačné a/alebo prehľadové služby sa nesmú poskytovať, ak nie je splnená táto podmienka:

Poskytovateľ služieb musí včas informovať príslušných používateľov vzdušného priestoru a stanovišťa ATS o prevádzkovom stave (a jeho zmenách) svojich služieb poskytovaných na účely ATS.

5.4. Výcvikové organizácie

Výcviková organizácia zabezpečujúca výcvik pracovníkov, ktorí poskytujú službu ATC, musí spĺňať tieto požiadavky:

- a) mať k dispozícii všetky prostriedky nevyhnutné pre rozsah povinností spojených s jej činnosťou. Medzi ne patria okrem iného: zariadenia, pracovníci, vybavenie, metodika, dokumentácia úloh, povinností a postupov, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;
- b) primerane podľa poskytovaného výcviku a veľkosti organizácie musí organizácia zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým zaistí súlad s týmito základnými požiadavkami, riadiť bezpečnostné riziká vrátane rizík súvisiacich s výcvikovou normou a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému a
- c) uzatvárať podľa potreby dojednania s inými príslušnými organizáciami na zabezpečenie zachovávania súladu s týmito základnými požiadavkami.

6. POVERENÍ LETECKÍ LEKÁRI A POVERENÉ LETECKÉ ZDRAVOTNÍCKE ZARIADENIA

6.1. Poverení leteckí lekári

Poverený letecký lekár musí:

- a) mať kvalifikáciu a oprávnenie na vykonávanie lekárskej praxe;
- b) mať absolvovanú odbornú prípravu v oblasti leteckého lekárstva a pravidelnú opakovaciu odbornú prípravu v oblasti leteckého lekárstva, aby sa zabezpečila aktualizácia noriem hodnotenia; a
- c) nadobudnúť praktické vedomosti a skúsenosti týkajúce sa podmienok, v ktorých riadiaci letovej prevádzky vykonávajú svoje povinnosti.

6.2. Poverené letecké zdravotnícke zariadenia

Poverené letecké zdravotnícke zariadenia musia spĺňať tieto podmienky:

- a) mať všetky prostriedky, ktoré sú nevyhnutné pre rozsah povinností spojených s ich oprávneniami. Medzi ne patria okrem iného: zariadenia, pracovníci, vybavenie, nástroje a materiál, dokumentácia úloh, povinností a postupov, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;
- b) primerane podľa typu vykonávanej činnosti a veľkosti organizácie zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým sa zaistí súlad s týmito základnými požiadavkami, riadiť bezpečnostné riziká a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému a
- c) uzatvárať podľa potreby dojednania s inými príslušnými organizáciami na zabezpečenie zachovávanía súladu s týmito požiadavkami.

PRÍLOHA IX

Základné požiadavky na bezpilotné lietadlá

1. ZÁKLADNÉ POŽIADAVKY NA PROJEKTOVANIE, VÝROBU, ÚDRŽBU A PREVÁDZKU BEZPILOTNÝCH LIETADIEL

- 1.1 Prevádzkovateľ bezpilotného lietadla musí poznať uplatniteľné právne predpisy Únie a vnútroštátne predpisy týkajúce sa plánovanej prevádzky, najmä so zreteľom na bezpečnosť, súkromie, ochranu údajov, zodpovednosť, poistenie, bezpečnostnú ochranu alebo ochranu životného prostredia. Prevádzkovateľ bezpilotného lietadla musí byť schopný zaistiť bezpečnosť prevádzky a bezpečný odstup bezpilotného lietadla od ľudí na zemi a od ostatných používateľov vzdušného priestoru. Musí byť tiež oboznámený s návodom na použitie, ktorý poskytol výrobca, a so všetkými príslušnými funkciami bezpilotného lietadla a uplatniteľnými pravidlami lietania a postupmi ATM/ANS.
- 1.2 Bepilotné lietadlo musí byť naprojektované a skonštruované tak, aby spĺňalo svoju funkciu a aby ho bolo možné prevádzkovať, nastaviť a udržiavať bez toho, aby boli osoby pri vykonávaní týchto činností vystavené riziku za podmienok, pre ktoré bolo lietadlo naprojektované.
- 1.3 Ak je potrebné zmierniť riziká týkajúce sa bezpečnosti, súkromia, ochrany osobných údajov, bezpečnostnej ochrany alebo životného prostredia vyplývajúce z prevádzky, bezpilotné lietadlo musí mať zodpovedajúce a špecifické vlastnosti a funkcie, ktoré zohľadňujú zásady ochrany súkromia a osobných údajov už na úrovni projektu a štandardného nastavenia. V závislosti od potrieb musia uvedené vlastnosti a funkcie zabezpečovať ľahkú identifikáciu lietadla, povahy a účelu prevádzky a musia zabezpečiť dodržiavanie uplatniteľných obmedzení, zákazov alebo podmienok, najmä s ohľadom na prevádzku v konkrétnych zemepisných oblastiach, prevádzku nad určitú vzdialenosť od prevádzkovateľa alebo v určitých nadmorských výškach.

- 1.4 Organizácia zodpovedná za výrobu alebo odbyt bezpilotných lietadiel musí prevádzkovateľovi bezpilotného lietadla a prípadne organizácii vykonávajúcej údržbu poskytovať informácie o type prevádzky, pre ktorú je bezpilotné lietadlo naprojektované, spolu s obmedzeniami a informáciami potrebnými na jeho bezpečnú prevádzku vrátane prevádzkovej výkonnosti a vplyvu na životné prostredie, obmedzení letovej spôsobilosti a núdzových postupov. Tieto informácie musia byť jasné, jednotné a jednoznačné. Prevádzkové schopnosti bezpilotných lietadiel, ktoré možno využívať pri prevádzke, ktorá si nevyžaduje osvedčenie ani vyhlásenie, musia umožňovať zavedenie obmedzení, ktoré spĺňajú pravidlá vzdušného priestoru uplatniteľné na takúto prevádzku. *(presunuté z bodu 2.1 písm. g))*

2. ĎALŠIE ZÁKLADNÉ POŽIADAVKY NA PROJEKTOVANIE, VÝROBU, ÚDRŽBU A PREVÁDZKU BEZPILOTNÉHO LIETADLA UVEDENÉ V ČLÁNKU 46 ODSEKOV 1 A 2

S cieľom zabezpečiť počas prevádzky bezpilotných lietadiel uspokojivú úroveň bezpečnosti pre ľudí na zemi a ostatných používateľov vzdušného priestoru musia byť splnené tieto požiadavky, pričom sa podľa potreby zohľadní úroveň rizika prevádzky:

2.1. Letová spôsobilosť

- 2.1.1 Bepilotné lietadlá musia byť naprojektované tak alebo musia mať také vlastnosti alebo detaily, aby bolo možné uspokojivo preukázať bezpečnosť prevádzkovateľa alebo tretích strán vo vzduchu alebo na zemi vrátane majetku.
- 2.1.2 Bepilotné lietadlá musia vykazovať integritu výrobku, ktorá je za všetkých predpokladaných letových podmienok úmerná riziku.
- 2.1.3 Bepilotné lietadlá musia byť podľa potreby bezpečne ovládateľné a spôsobilé na letové obraty za všetkých predpokladaných prevádzkových podmienok vrátane tých, ktoré nastanú po zlyhaní jedného alebo prípadne viacerých systémov. Náležite sa musí zohľadniť ľudský faktor, najmä dostupné poznatky o faktoroch prispievajúcich k bezpečnému používaniu technológii človekom.

- 2.1.4 Bezpilotné lietadlá a ich motory, vrtule, súčasti, nenainštalované vybavenie a vybavenie na diaľkové ovládanie bezpilotných lietadiel musia fungovať tak, ako je to určené za akýchkoľvek predvídateľných prevádzkových podmienok počas celej doby prevádzky, na ktorú bolo lietadlo naprojektované, a dostatočne dlho po nej.
- 2.1.5 Bezpilotné lietadlá a ich motory, vrtule, súčasti, nenainštalované vybavenie a vybavenie na diaľkové ovládanie bezpilotných lietadiel posudzované jednotlivo a vo vzájomnom vzťahu musia byť naprojektované tak, aby sa znížila pravdepodobnosť jedného stavu zlyhania a zmiernila závažnosť jeho následkov pre ľudí na zemi a ostatných používateľov vzdušného priestoru na základe zásad stanovených v článku 4 ods. 2.
- 2.1.6 Akékoľvek vybavenie na diaľkové ovládanie bezpilotného lietadla, ktoré sa používa pri prevádzke, musí uľahčovať tak letovú prevádzku, vrátane možností získania situačného vedomia, ako aj zvládnutie akejkoľvek očakávanej situácie a stavov núdze.
- 2.1.7 [...]
- 2.1.8 Organizácie zapojené do projektovania bezpilotných lietadiel, motorov a vrtúľ 2 musia prijať preventívne opatrenia, aby minimalizovali nebezpečenstvo hroziace bezpilotným lietadlám a ich systémom, ktoré vyplýva z vonkajších aj vnútorných podmienok, v prípade ktorých zo skúseností vyplynulo, že majú vplyv na bezpečnosť. Tieto opatrenia zahŕňajú ochranu proti interferencii elektronickými prostriedkami.
- 2.1.9 Výsledkom použitia výrobných procesov, materiálov a súčastí na výrobu bezpilotného lietadla musia byť primerané a reprodukovateľné vlastnosti a výkon, ktoré sú v súlade s konštrukčnými vlastnosťami.

2.2. Organizácie

Organizácie zapojené do projektovania, výroby, údržby a prevádzky bezpilotných lietadiel, do súvisiacich služieb a do odbornej prípravy musia spĺňať tieto podmienky:

- a) Organizácia musí mať k dispozícii všetky prostriedky potrebné na rozsah jej práce a zabezpečiť súlad so základnými požiadavkami a príslušnými podrobnými pravidlami súvisiacimi s jej činnosťou a stanovenými v súlade s článkom 47.
- b) Organizácia musí zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým zaistí súlad s príslušnými základnými požiadavkami, riadiť bezpečnostné riziká a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému. Takýto systém riadenia musí byť primeraný podľa typu činnosti a veľkosti organizácie.
- c) Organizácia musí zaviesť systém hlásenia udalostí ako súčasť systému manažmentu bezpečnosti s cieľom prispieť k trvalému zvyšovaniu bezpečnosti. Takýto systém hlásenie musí byť primeraný typu činnosti a veľkosti organizácie.
- d) Organizácia musí podľa potreby uzatvárať dojednania s inými organizáciami na zabezpečenie zachovávania súladu s príslušnými základnými požiadavkami.

2.3. Osoby prevádzkujúce bezpilotné lietadlá

Osoba prevádzkujúca bezpilotné lietadlo musí mať požadované znalosti a zručnosti potrebné na zaistenie bezpečnosti prevádzky a úmerné rizikám, s ktorými sa spája daný druh prevádzky. Táto osoba musí taktiež preukázať zdravotnú spôsobilosť, ak je to nevyhnutné na zmiernenie rizík spojených s príslušnou prevádzkou.

2.4. Prevádzka

Prevádzkovateľ bezpilotného lietadla je zodpovedný za prevádzku a musí prijať akékoľvek vhodné opatrenia na zaistenie bezpečnosti prevádzky.

Let sa musí uskutočniť v súlade s platnými zákonmi, inými právnymi predpismi a postupmi týkajúcimi sa plnenia povinností, ktoré sú predpísané pre oblasť, vzdušný priestor, letiská alebo lokality, ktorých použitie sa plánuje, a prípadne súvisiacich systémov ATM/ANS.

- a) Pri prevádzke bezpilotných lietadiel musí byť zaistená bezpečnosť tretích strán na zemi a ostatných používateľov vzdušného priestoru a musia sa minimalizovať riziká vyplývajúce z nepriaznivých vonkajších a vnútorných podmienok vrátane environmentálnych podmienok dodržiavaním primeranej vzdialenosti počas všetkých fáz letu.
- b) Bepilotné lietadlo musí byť v prevádzke, len ak je spôsobilé na let a ak sú vybavenie a ďalšie súčasti a služby nevyhnutné pre plánovanú prevádzku dostupné a prevádzkyschopné.
- c) Prevádzkovateľ bezpilotného lietadla musí zabezpečiť, aby bolo lietadlo vybavené potrebným navigačným, komunikačným, prehľadovým vybavením, vybavením na detekciu a vyhýbanie sa prekážkam, ako aj akýmkoľvek iným vybavením považovaným za nevyhnutné pre bezpečnosť plánovaného letu s prihliadnutím na povahu prevádzky, predpisy týkajúce sa letovej prevádzky a pravidiel lietania uplatniteľné počas akejkoľvek fázy letu.

3. ZÁKLADNÉ ENVIRONMENTÁLNE POŽIADAVKY NA BEZPILOTNÉ LIETADLÁ

Bezpilotné lietadlá musia spĺňať požiadavky na environmentálne vlastnosti uvedené v prílohe III.

PRÍLOHA X²

Tabuľka zhody

Nariadenie (ES) č. 216/2008	Toto nariadenie
Článok 1 ods. 1	Článok 2 ods. 1 a 2
Článok 1 ods. 2	Článok 2 ods. 3
Článok 1 ods. 3	Článok 2 ods. 5
Článok 2	Článok 1
Článok 3	Článok 3
Článok 4 ods. 1 písm. a)	Článok 2 ods. 1 písm. a)
Článok 4 ods. 1 písm. b)	Článok 2 ods. 1 písm. b) bod i)
Článok 4 bod 1 písm. c)	Článok 2 ods. 1 písm. b) bod ii)
Článok 4 ods. 1 písm. d)	Článok 2 bod 1 písm. c)
Článok 4 ods. 2	Článok 2 ods. 2
Článok 4 ods. 3	Článok 2 ods. 1 písm. b) a c)
Článok 4 odsek 3a	Článok 2 ods. 1 písm. d) a e) a článok 2 ods. 2
---	Článok 2 ods. 6

² Tabuľka zhody sa bude musieť aktualizovať v neskoršom štádiu legislatívneho procesu, keď bude ustálená normatívna časť návrhu.

Článok 4 odsek 3b	Článok 2 ods. 7
Článok 4 odsek 3c	Článok 2 ods. 1 písm. g) a článok 2 ods. 2
Článok 4 ods. 4 a 5	Článok 2 ods. 3 písm. d)
Článok 4 ods. 6	---
---	Článok 2 ods. 4
---	Článok 4
---	Článok 5
---	Článok 6
---	Článok 7
---	Článok 8
Článok 5 ods. 1, 2 a 3	Články 9 až 16
Článok 5 ods. 4 písm. a) a b)	Článok 17 ods. 2
Článok 5 ods. 4 písm. c)	Článok 17 ods. 1 písm. b)
---	Článok 17 ods. 1 písm. a)
Článok 5 ods. 5	Článok 18
Článok 5 ods. 6	Článok 4
Článok 6	Články 9 až 11

Článok 7 ods. 1 a 2	Články 19 a 20
Článok 8 ods. 4	Článok 21
Článok 7 ods. 3 až 7	Články 22 až 25
Článok 8 ods. 1 až 3	Článok 26 a článok 27 ods. 1 a 2
---	Článok 27 ods. 3
Článok 8 ods. 5	Článok 28
Článok 8 ods. 6	Článok 4
Článok 8a ods. 1 až 5	Články 29 až 34
Článok 8a ods. 6	Článok 4
Článok 8b ods. 1 až 6	Článok 35 až článok 39 ods. 2
Článok 8b ods. 7	Článok 39 ods. 3 a článok 4
Článok 8c ods. 1 až 10	Články 40 až 44
Článok 8c ods. 11	Článok 4
---	Články 45 až 47
Článok 9	Články 48 až 50
Článok 10 ods. 1 až 3	Článok 51 ods. 1 a 2
---	Článok 51 ods. 3 až 5

Článok 10 ods. 4	Článok 51 ods. 6
---	Článok 51 ods. 7 až 9
Článok 10 ods. 5	Článok 51 ods. 10
---	Článok 52
---	Článok 53
---	Článok 54
---	Článok 55
Článok 11 ods. 1 až 3	Článok 56 ods. 1 až 3
Článok 11 ods. 4 až 5b	---
Článok 11 ods. 6	Článok 56 ods. 4
Článok 12 ods. 1	Článok 57
Článok 12 ods. 2	---
Článok 13	Článok 58
Článok 14 ods. 1 až 3	Článok 59
Článok 14 ods. 4 až 7	Článok 60
Článok 15	Článok 61
Článok 16	Článok 62
---	Článok 63

Článok 17	Článok 64
Článok 18	Článok 65 ods. 1 až 5
Článok 19	Článok 65 ods. 1 až 5
Článok 20	Článok 66
Článok 21	Článok 67
Článok 22 ods. 1	Článok 65 ods. 6
Článok 22 ods. 2	Článok 65 ods. 7
Článok 22a	Článok 68
Článok 22b	Článok 69
Článok 23	Článok 70 ods. 1 a 2
---	Článok 70 ods. 3
Články 24 a 54	Článok 73
Článok 25	Článok 72
Článok 26	Článok 74
---	Článok 75
---	Článok 76

Článok 27 ods. 1 až 3	Článok 77 ods. 1 až 3
---	Článok 77 ods. 4 až 6
---	Článok 78
---	Článok 79
---	Článok 80
Článok 28 ods. 1 a 2	Článok 81 ods. 1 a 2
---	Článok 81 ods. 3
Článok 28 ods. 3 a 4	Článok 81 ods. 4 a 5
Článok 29 ods. 1 a 2	Článok 82 ods. 1 a 2
Článok 29 ods. 3	---
Článok 30	Článok 83
Článok 31	Článok 84
Článok 32 ods. 1	Článok 108 ods. 3
Článok 32 ods. 2	Článok 108 ods. 5
Článok 33	Článok 85 ods. 1 až 5
---	Článok 85 ods. 6

Článok 34 ods. 1	Článok 86 ods. 1 a 2
---	Článok 86 ods. 3
Článok 34 ods. 2 a 3	Článok 86 ods. 4 a 5
Článok 35	Článok 87
Článok 36	Článok 88
Článok 37 ods. 1 až 3	Článok 89 ods. 1 až 3
---	Článok 89 ods. 4
---	Článok 90
Článok 38 ods. 1 až 3	Článok 91 ods. 1 až 3
---	Článok 91 ods. 4
Článok 39	---
---	Článok 92
Článok 40	Článok 93
Článok 41	Článok 94
Článok 42	Článok 95
Článok 43	Článok 96

Článok 44	Článok 97
Článok 45	Článok 98
Článok 46	Článok 99
Článok 47	Článok 100
Článok 48	Článok 101
Článok 49	Článok 102
Články 50 a 51	Článok 103
Článok 52 ods. 1 až 3	Článok 104
Článok 52 ods. 4	Článok 65 ods. 6
Článok 53 ods. 1 a 2	Článok 105 ods. 1 a 2
Článok 53 ods. 3	Článok 65 ods. 6
Článok 54	Článok 73
Článok 55	Článok 71
Článok 56	Článok 106
Článok 57	Článok 107
Článok 58 ods. 1 a 2	Článok 108 ods. 1 a 2

Článok 58 ods. 3	Článok 108 ods. 4
Článok 58 ods. 4	Článok 121 ods. 2
Článok 59 ods. 1 až 4	Článok 109 ods. 1 až 4
---	Článok 109 ods. 5
Článok 59 ods. 5 až 11	Článok 109 ods. 6 až 12
Článok 60	Článok 110
Článok 61	Článok 111
---	Článok 112
Článok 62	Článok 113
Článok 63	Článok 114
Článok 64 ods. 1 až 5	Článok 115 ods. 1 až 5
---	Článok 115 ods. 6
Článok 65	Článok 116
Článok 65a	---
---	Článok 117
Článok 66	Článok 118
---	Článok 119

Článok 67	---
Článok 68	Článok 120
---	Článok 121 ods. 1
Článok 58 ods. 4	Článok 121 ods. 2
Článok 69	----
---	Článok 122
---	Článok 123
---	Článok 124
---	Článok 125
---	Článok 126
Článok 70	Článok 127

Nariadenie (ES) č. 552/2004	Toto nariadenie
Článok 1	Články 1, 2 a 4
Článok 2	Článok 35
Článok 3	Články 37 až 38a
Článok 4	Článok 65 ods. 3 a článok 104
Článok 5	Článok 38 ods. 2
Článok 6	Článok 38 ods. 1
Článok 6a	-
Článok 7	Články 50a, 56 a 59
Článok 8	Článok 58
Článok 9	-
Článok 10	-
Článok 11	-
Článok 12	-
Príloha I	-

Príloha II	Príloha VIII
Príloha III	-
Príloha IV	-
Príloha V	Príloha VI
